10.1909 Astor Library Lafayette Pl

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybe Lietuvniku"
Published every Wednesday
Brooklyn, New York.
Yearly subscription rates:
In the United States and Canada $2.00
To Foreign Countries $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to publishers:
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS
120--124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖ LIETUVNIKŲ

„Vienybe Lietuvniku"
Išeina kas trečiadienį
Brooklyn, N. Y.
Prenumerata metams;
Suvienytose Valstijose ir Kanadoje $200.
Europon ir kitur $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujo Meto.
Apgarsinimų prekių klauskite laišku.
J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS,
120--124 Grand st.
Brooklyn, N. Y.

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 36. Brooklyn, N. Y., 8 d. Rugsėjo (September) 1909 m. Metai XXIV

ENTERED AT THE BROOKLYN, N. Y., POST-OFFICE AS SECOND-CLASS MAIL MATTER

Statistikos klausime.

Jau keletas metų atgal buvo Amerikos lietuviškuose laikraščiuose garsinamas skaitlius lietuvių Amerikoje su pa žymėjimu: maždaug tiek ir tiek yra lietuvių Jungtinėse Valstijose. Vienok tikro skaitliaus nieks nežinojo ir dabar nežino. Tam tikslui ir yra šiandien pakeltas klausimas mųsų laikraščiuose apie atskirą ir teisingą Amerikos lietuvių statistiką, kaipo priedinį darbą abelnajai statistikai visų Amerikos gyventojų, kuri bus daroma ateinančiais metais. Laikraščiai: „Vien. Liet.", „Lietuva" ir „Tėvynė" plačiai jau pajudino šį gilų ir svarbų klausimą, jau tapo išreikštos mintįs daugelio pavienių ypatų, kaip pradėti darbą. Stoka tik plano bendrumos.

Dėlei šito Brooklyno lietuvių draugijos, 28 liepos š. m. sušaukė tam tikrą konferenciją. (Dalyvavo nuo aštuonių įvairių draugijų pasiuntiniai). Kadangi pajudintas klausimas apie statistiką vien tik da ištolo buvo laikraščiuose gvildentas, todėl konferencija bandė rimčiau ir giliau įžvelgti minėtan klausiman ir po ilgų apkalbėjimų, užbaigdama posėdį, atrado už reikalingą išrinkti komisiją, kuriai pavedė tą klausimą, apdirbus giliau ir plačiau, perduoti dėl apsvarstymo sekančiai konferencijai.

Komisija savo posėdžiuose visapusiškai tardė-gvildeno, aiškinosi statistikos klausimą ir priėjo prie sekančio išvedimo: Plačioje prasmėje to žodžio, statistika yra tyrinėjimas arba mokslas apie žmonių daugumą, paremtas ant skaitlinių ne pavienių asmenų (ypatų), bet aplamai visų, draug su visais jų gyvenimo apsireiškimais. Todėl ir lietuvių Amerikoje surašai, reikia daryti pilni, teisingi, išgalųs, nesidrovint gyvenimo blogų ir silpnų pusių, neapleidžiant jų, neignoruojant, taip gi gerųjų pusių nenugiriant nei klastingai nudidinant.

Tokia statistika turės apšviesti mųsų gyvenimą iš visų pusių; jijė parodys mųsų dvasišką ir medžiagišką turtą,— mųsų spėkas, o taipgi ir kulturos laipsnį, ant kurio mės randamės tarpe kitų tautų Amerikoje.

Statistika, jeigu nevisotina, tai bent dalinė, tų lietuviškų kolonijų, kur tokia statistika galima padaryti, turi įimti sekančius klausimus arba rubrikas:

1) Vardas, pavardė, lytis ir kur gimęs? 2) Kiek turi metų? 3) Ar vedęs ir kur: Lietuvoje ar Amerikoj ir kur šeimyna? 4) Ar moka skaityti ir rašyt ir kokius laikraščius skaito? 5) Ejo ar eina ir, kokį augštesnį mokslą? 6) Kuom užsiima arba kokį darbą dirba? 7) Kiek uždirba ir kaip dirba: nuo valandų arba nuo stukių? 8) Ar turi nejudomą turtą ir kokia jo vertė? 9) Ar priguli prie draugijų ir prie kelių? 10) Kiek metų kaip Amerikoje? 11) Priežastis emigracijos? 12) Ar ketina grįžti Lietuvon? 13) Ar turi ukėsystės (pilietiškumo) poperius ir kokius? 14) Ar lanko bažnyčią, kokią ir ar priguli prie parapijos? 15) Iš kokio pavieto atkeliavo? 16) Apart prigimtos kalbos, ar daugeliu kalbų susikalba?

Komisija, sutvarkiusi rubrikas, atrado, kad surinkus statistikos medžiagą, pagal augščiau nurodytas rubrikas, statistas galėtų padaryti rimtus išvedimus, kurie maž-daug apšviestų Amerikos lietuvių gyvenimą.

Svarstyti arba kalbėti apie statistiką, tai da toli gražu ne patsai darbas. Iš kalno reikia pasakyti, kad iki nebus tam tikro fondo, tai yra pinigų sutaisymui blankų ir užlaikymui darbininkų-statistų, negalima bus pradėti rimtos statistikos.

Mat svarba yra ne rinkime medžiagos dėlei statistikos, bet josios sutvarkymas, apdirbimas ir išvedžiojimai, kurie butinai reikalauja daug laiko, daug darbo ir daug iškaščių.

Komisija atrado už reikalingą sušaukti antrą konferenciją, kuri įvyko 25 rugpjučio š m.

Antra konferencija, išklausiusi komisijos raporto ir priėmusi jį su tulais pataisymais, patvirtino: kad rinkimas statistikai medžiagos ir išvadžiojimai yra darbas painus ir nelengvas, reikalaujantis daug triuso, daug iškaščių (pinigų) ir specialistų darbininkų. *)

Tečiaus, antra konferencija, nurodžiusi svarbesnius punktus statistikos klausime, pavedė tą vėl antrai komisijai apdirbti ir sutvarkius apskelbti laikraščiuose, kad visuomenė svarstytų.

Visuomenės svarstymui paduodame šiuos punktus: 1) Statistika visuomeniškas darbas. Taigi visuomenė turėtų išrinkti komitetą, kurio priderystė butų rupinties statistikos fondu. 2) Turėtų prisidėti prie įsteigimo fondo ir padaryti jau pradžią vyriausios ir turtingiausios draugijos Amerikoje. 3) Prie komiteto, kuris suranda žinovus ir specialistus statistikai darbininkus, turi buti atskira įstaiga (biuras) su archivu. 4) Biuras, pagal reikalingumą, nurodo skyrius, kokius statistikos medžiagos rinkėjai privalo užpildyti.

Komisija talpindama šį straipsnelį „Vienybėje Lietuvninkų" meldžia ir kitus laikraščius perspauzdinti, idant tuom ir platesnę visuomenę paakinti prie svarstymo taip svarbaus ir gilaus klausimo, kokiu yra statistika.

*) Ar nepadidinta tas viskas?— *Red.*

Nejudinamoji nuosavybe.

(Keletas žodžių prie lietuvių kolonizacijos.)

Mės tankiai kalbame apie nejudinamąją nuosavybę. Nejudinama nuosavybė yra tai žemė ir namai, ir kiekvienas su pasigėrėjimu trokšta tokį turtą įgyti. Daug tukstančių metų atgal, tokią nejudinamąją nuosavybę, kaip žemė, žmogus galėjo sau laisvai pasiimti, ją išsidirbti ir ant jos apsigyventi. Namus galėjo sau pasistatyti, kur nori, pasirenkant medžius iš bent girios, ir už tą viską nereikėdavo mokėti nei grašio, kadangi tų laikų žmonės dar nežinojo vertės aukso nei sidabro, nei gi iš jo gimstančios vergijos. Pamatinis supratimas pas juos buvo tokis, kad medžiai ir žemė—kas dabartiniame laike skaitosi nejudinamuoju turtu — yra tai visų savastis, nes tai paties Dievo turtas, kuris turi visiems žmonėms lygiai priklausyti. Bet, šimtmečiams einant ta nuomonė persikeitė. Žmogus gyvenantis ant žemės, įvedė privatinį turtą, kurio atvaizdinimui išrasta mainas pinigais. Dabar pamažėl, žemė ir namai pradėjo pereidinėti į privatiškų ypatų rankas; budavo tai stipresni per prievartą pasisavina, tai paskiaus už pinigus nuo visuomenės atperka žemę ir miškus. Tankiausiai žmonės fyziškai tvirtesni pavergdavo silpnesnius, užimdavo didelius žemės plotus, pasisavindavo girias, auksą ir sidabrą, iš kurių vėliaus pradėta dirbti ir pačius pinigus; galiaus apskelbdavo silpnesniems, kad tas viskas esąs jų nuosavybe; jeigu silpnesnieji norėdavo kiek nors nejudinamojo turto įgyti, tai jau turėdavo už pinigus nuo stipresniųjų pirkti. Bet nupirkimui reikėjo pinigų, o tie juk buvo taip-pat tvirtesniųjų rankose; tad silpnesniems prisiėjo tvirtesniųjų pasisavintoji žemė apdirbti, iš jos įvairius mineralus iškasti — žodžiu, dirbti tą viską, kas tik tvirtesniams buvo reikalinga. Tokis darbas buvo apmokamu, tai yra, už jį dirbantis gaudavo pinigų, ir kiek-nors jų sutaupojęs, galėjo ir jis jau tapti savininku nejudinamojo turto — galėjo pirktis žemės.

Toliaus ši systema taip giliai išsidirbo ir prie jos žmonės taip priprato, kad net pradėjo visi mąstyti, jogei kitaip ir buti negali — diduomenė mąsto panašiai da ir šiandien ir be mažiausios abejonės galime sakyti, kad dar taip mąstys per daug sekančių šimtmečių, ar gal net taip ilgai, pakol pinigas nenustos savo galės. Taigi tie žmonės, kurie tai systemai — dirbti ir uždarbį, beje pinigus taupoti — anksčiaus pasidavė ir savo gadynės ekonomiškąjį klausimą pradėjo suprasti, kur-kas didesnę laimę sutiko savo gyvenime, negu tie, kurie priprato vien kitiems dirbti ir tik iš to sau užsiganėdino. Sių pastarųjų gyvenimas buvo apverktinas daug metų atgal, apverktinas yra ir šiandien-dabar, ir dar bus tokiu per daug — daug sekančių metų....

Tautos nors kažin kaip pažengia civilizacijoje, vienok nesuranda savo nariams kitokio budo užtikrinimui ateities, kaip tik patarimą, kad kiekvienas pasistengtų įgyti kokią-nors nejudinamąją nuosavybę: žemės sklypelį, namus, etc. Taip ve ir Amerikoje kulturos šalyje, įvairių tautų žmonės mėgina apsigyventi kiek galima artesnėse tarp savųjų žmonių apylenkėse, apsiperka sklypelį žemės — savasties ir net neįsileidžia į tas vietas kitataučių. Tik pas lietuvius gi, ant nelaimės, nors jie ir yra žemdirbių šalies vaikai, nėra da išsidirbusio supratimo, kokią turi didelę svarbą sutaupojimas pinigų ir įsigijimas nejudinamosios nuosavybės. Per tai mės ir matome, kaip Amerikoje lietuviai žemai pasilaiko. Jei da dirba fabrike, tai turi kur galvą priglausti; o jei ne, tai paskutinį grašį išmoka namelio randomis, pravalgo ir lieka amžinais neturtėliais. Tuotarpu airis, žydas, vokietis sudaro iš lietuvio visus jo grašius, nes anie tankiausiai valdo žemes, namus, sankrovas ir tt. Rods kartais buna da ir taip, kad vienas ar kitas lietuvis, nusižiurėjęs į svetimtaučius ir nutuokęs jau vertę nejudinamosios nuosavybės, bando šiokią-tokią ir jis įsigyti. Bet ant jo nelaimės, jis neužsitiki savo tautos žmonėms, kurie jam sąžiningai patartų, kur ir ką pirkti. Lietuviai eina vienas pas žydą, antras pas anglą, trečias pas vokietį, airį, lenką. Lietuviai savuosius žemės ar namų pardavinėtojus Amerikoje vadina „išnaudotojais", o eina jieškoti tokių-pat išnaudotojų tarp svetimtaučių, užmiršdami, kad lietuviai drovėsis savo vientautį nuskriausti ar apgauti, nes jam reikės paskui gyvenime su tais pačiais žmonėmis susitikt; tuom tarpu svetimtautis, žemės ar namų maklierius, tai jau tikrai nesigailės nulupti kailio lietuviui, kurio jis niekad gyvenime nebesusitiks. Taip lietuviai ir susijieško sau tokius, kurie juos išveža kur į laukus, į pelkių pakraščius ir įkalba jiems auksiniais žodžiais nusipirkti gabalą dumblo. Žinoma, tuomi jie begėdiškai mųsų žmonelius klaidina, traukia į prapultį ir išsklaido juos į visas puses. Paimkime, kadir pačią žemę, nors ji da ir nevisiškai butų dumblas. Mat agentai įperša lietuviams pirkti sklypelį tame ar kitame krašte. Jeigu jau kada nors lietuvis ir pasistatys tenai stubelę (jei jau bus tai ne pelkėje), tai jis paskui tarp kažin kokių žmonių atsiras,— skurs, ilgėsis, nyks ir ištautės. Tuomtarpu su savaisiais žmonėmis susitariant, galėtų prie kruvos lietuviai apsipirkti žemės sklypelius, statyties savo kolonijas-nausiedijas, namelius ir apsigyventi vis tarpe savųjų. — Tą patį lietuviai gauna iš svetimtaučių maklierių ir gatavus namus pirkdami. Nusiperka kur tarp nežinomų žmonių ir buna neapkenčiami ir vargsta. O agento jau nebesugausi, įdavei jam savo sunkum prakaitu uždirbtus skatikus, ir pašvilpk paskui jį.

Labiau apsišvietusių tautų išeiviai Amerikoje ne tik rupinasi įsigyti nejudinamąją nuosavybę, bet žiuri, kad tokia butu ir atsakančioje vietoj,—eina pas tuomi užsiimančius savo tautos žmones, ant kurių gali pasitikėti, kad padarys viską gerai. Todėl ir lietuviams reikėtų bent sykį susiprasti, jogei jiems daug geriaus ir parankiaus, norint nusipirkti žemės sklypelį ar namus, kreipties prie tą reikalą suprantančių žmonių-lietuvių. Neužginčijamas yra faktas, jogei nežiurint, kokius idealus turėtų savyje žmogus, butų jis raštininkas ar filosofas, jis visuomet savo tautos laikysis, rašydamas savo veikalus stengsis panaudoti medžiagą iš gyvenimo savo tautos žmonių, ir jis visuomet bus artimesniu saviemsiems negu kitataučiams, ar tai mažuose ar dideliuose savo gyvenimo žingsniuose. Geriausius ir ištikimiausius kasdieniniam gyvenimui draugus, žmogus turi vis tik iš savo tautos žmonių. Dėlko tatai taip? Dėl to, kad tame yra neišvengiamas žmogaus prigimimas, ir idant atšalti-ištautėti, tam ima daugelį metų. Pagal tai mės ir galime išvesti, jogei visokeriopuose atsitikimuose savatautis visuomet savatautį pirmiaus paguos, sušelps, patarnaus ir visuomet bus artimesniu jam patarti ir duoti gerą rodą visokiuose atsitikimuose.

Tad ir šiame klausime, kaipo tai įsigijime nejudinamosios nuosavybės, butų geistina, kad visi lietuviai kreiptųsi prie savataučių, nes žinant jau, kad iš prigimties vienos tautos žmonės yra viens-kitam artimesni, galime spręsti, kad ir reikalus geriau ir sąžiniškiau atliks.

Tam tikslui, idant pajudinti lietuvių kolonizacijos klausimą, taip pribrendusį ir reikalingą išmintingai išrišti, man užėjo ant minties parašyti ištisą straipsnį su savotišku proektu, kuris kaip kam gal atrodys gana keistu. Man pačiam atrodė išpradžių lyg tai panešėtų į reklamą privatinio užsiėmimo; vienok giliau pažvelgus tas įspudis užleidžia vietą labai naudingai praktikai. Aš norėjau priminti apie Brooklyne susitvėrusią lietuvių progresiviską bendriją, susidedančią iš kompetentiškų žmonių, po vardu „Martus Realty Company". Sios bendrijos dabartiniai nariai da pirma susitvėrimo daugel kartų susiėję ir svarstę šį klausimą, kad lietuviu kolonistų reikalai stovi iki kol rankose nelabai ką apie teisybę paisančių agentų — žydų, lenkų, airių ir kitų, — o iš dalies galima net atras-

ti tokių ir lietuvių, kurie pasivergę virš minėtiems vertelgoms ir makleriams už keletą dolerių, traukia savo kumus, kaimynus, gentis ir draugus pirkti žemę tokiose vietose, kuriose jokios ateities buti negali; įkalba jiems, kad toje vietoje pirkdami jie bus laimingais ir kad tokioje turės gerą ateitį, taip gi kad žmonės, nuo kurių jie perka, esą užtikėtini ir kad toks pirkimas teisingas; bet apie tai, ką kalba, ir jie patįs neturi mažiausio supratimo ir nežino nei gi gali tikrai pasakyti, ar tas viskas teisingai taip yr. Tikrai patirta, kad kolonizacija nėra taip lengvai suprantamu ir permatomu dalyku, ir dėl to tokiame atvejyj butinai reikalingi žmonės, ne tik teisingi, bet ir gerai apsipažinę su žemės vertybe ir miestų ugiu. Nėsa nežiurint į tai, kaip butų žmogus teisingas, jei tik jis nesupras ir nepermatys reikalo, kuriuomi bando užsiimti, visuomet tokis žmogus, ne tik sau padarys nesmagumą ir skriaudą, bet ir savo geriausiam kumui, kaimynui ar draugui ir, jis tą kartais padarys ne su tikslu, kad savo ištikimą draugą prigauti, bet tik dėl to, kad jis apie tą dalyką nieko arba mažai ką teišmanė.

Kaip žinome New Yorkas ir Brooklynas yra viena iš didžiausių lietuvių kolonijų po Chicagos, bet čionai lietuviai labai iškrikę, labai mažai tėra turinčių kokią-nors nejudinamą nuosavybę, pertai biednai pasilaiko ir nuolatinių stiprių kolonistų beveik kaip ir nėra. Aš todėl ir patarčiau Rytinių, o ypač Manhattano ir Long Island salų lietuviams du dalyku: 1) pasistengti šitose dvi salose stipriau lietuviams apsisėsti, apsipirkus žemę ir namus, pakol dar prastam darbininkui prieinama kaina *); 2) pareikalauti nuo „Martus Realty Co.," kad surašytų listą parankiausių šiose apylinkėse vietų, tinkamų lietuviams ant šių salų ir išplatintų tas listas tarp lietuvių. Reikia prie vietų mums apipirkti ant šių salų žemė, reikia padėti pamatai nuolatinėms mųsų kolonijoms ir lietuvių kulturiškam įsigriebimui prie nuosavybės. To nepadarys mums svetimtaučiai agentai, kurie pardavinėja pelkes ir prigaudinėja lengvatikius lietuvius. Cion reikia stiprios ir teisingos iniciativos, reikia geležinių ir stiprių rankų darbo. Tokia aš ir nurodžiau viršuj minėtą lietuvių žemės pardavinėtojų bendriją.

X-as.

*) O kad žemė ir namai greitu laiku bus darbininkams nebeįkandamu daiktu, tą liudija jau dabar kįlanti kaina. Vienas iš New Yorko rimčiausių laikraščių „Evening Post" (28 d. Aug. 09.) surinko skaitlines įvairiais laikais kilusios ir puolusios žemės vertybės New Yorko apygardėse. Pasirodo, kad po kiekvienam dešimtmetiniam išdarbiųkriziui — tokiam, kaip buvo paskutiniais dvejais metais — žemės kaina vis pakįla nesulyginamai augščiau savo pirmesnės vertybės. Po 1907 — 1908 m. krizio įdėti žemėn ir namuose pinigai atnešė jau 10% ir 15% pelno. Nuo ateinančio gi rudens nejudinamoji nuosavybė da labiaus ant šitų salų pabrangs, pasidėkavojant proektuojamiems naujiems tunelių gelžkeliams ir kanalams.

Norintiems mokinties.

Ant kiek yra tuomtarpu žinomos Amerikoje mokslainės, kuriose galima butų prasilavinti, ypač nežinančiam atsakančiai angliškosios kalbos,— tokių viena yra Valparaiso Universitetas. Nesakysim jau, jogei šita mokslavietė yra geresnė už kitus universitetus; ji tebėra jaunutė, nes vos du metu sukako kaip įgijo universiteto teises. Vienok reikia pripažinti, kad šis universitetas gana sparčiai auga, ką liudija mokinių skaičius: treji metai atgal buvo tik apie trįs tukstančiai, o šiandien gi skaitoma viršaus penkių tukstančių. Dvejais paskutiniais metais pristatė keturis didelius namus. Iš viso jau yra vienuolika trobėsių: septyniuose išguldoma lekcijos, o keturiuose valgyklos ir šiaip kambariai moksleiviams gyvent.

Jaunimui — merginoms ir vaikinams, labai linkėtina važiuoti mokinties Valparaisan, viena, kad čia mokinama ir lietuviškos kalbos; antra—pigesnis pragyvenimas, kaip kitose mokslainėse, nes su $200 galima pragyventi per metus; trečia, — kad svetimtaučiams yra tam tikri kursai, kuriuose priruošia jaunimą į augštesnes klesas.

Valparaise galima mokinties: medicina; užbaigti teisių, aptiekorystės, mokslišką arba gamtos mokslų, kliasišką arba kalbų, komercijos, muzikos (vidutinį kursą), dainavimo, civilinės inžinerijos, (kurį da tik šiemet įvedė) ir kitus kursus. Daug nei nerašysiu apie pačią mokslainę, nes jau nemaža buvo laikraščiuose apie ją; tik tiek tarsiu, kad pasidėkavojant lietuviškiems laikraščiams, turime Valparaise jau apie 100 lietuvių; užpereitą metą užbaigė gamtos mokslų kursą (scientific) A. Yuska. Pereitą metą, H. J. Vaičiunas; toliaus tikimės bus ir daugiaus.

Patogiausias laikas atvažiuoti į šią mokslainę — apie 21-mą rugsėjo, nes tada prasidės studentiški mokslo metai. Taigi norinčios ir norintieji mokinties, o geizdami kokių-nors informacijų, malonėkite rašyti, įdėdami dviejų centų krasos ženklelį, sekančiu adresu:

E. G. Klimas,
R. 1 Stiles Hall,
Valparaiso, Ind.

Kareivio balsas.

Mums rašo jaunas lietuvis kareivis, K. Ar. iš Saratovo apie labai pasunkėjusais Rusijos kareivių sąlygas, ir tarpe ko kito sako: „Kareivių nelaiko žmogaus vietoj. Baisus skurdas jiems, beveik badu reikia nokti... Ne iš gero dauguma Rusijos valstiečių sau pirštus kapojasi, nuodus geria ir tyčiomis galą pasidaro, kad tik atsiliuosuot nuo kareivijos pareigų... Persergiu vientaučius amerikiečius, katrie yra pabėgę nuo kareivystės, kad vely geriau atsižadėtumėt ir tėvynės, bet negrįžtumėt atgal..."

Red.— Mums regis, kad tuom labiaus nereikia nuo kariuomenės šalinties, jei valdžia taip blogai ją užlaiko. Šitokion kariuomenėn ypač reikia stoti geriems vyrukams ir vesti revoliucijinė agitacija. Ivarginta ir nualusi kareivių dvasia bus lengva pakelti prieš tokią valdžią, kurios ji jau neapkenčia. Rusijoj konstitucijinė laisvė daug greičiau bus galima atsikti, kada pasikels armija.

Iszeiviu daina.

Eikim, vyrai, į Tėvynę
Aplankyt tėvų kapus,
Eikim ten į mųs gimtinę
Išvist brolių mųs vargus.

Męs čia ramųs sau vis giedam,
Dienas linksmai leisdami;
Ir užmiršom jųjų bėdas,
Sau tik turtus kraudami.
Jie ten vargsta, prakaituoja,
Dieną, naktį dirbdami,
Jie ten verkia ir dejuoja
Sausą plutą krimsdami.

Melsvas dangus—debesiuotas,
Šviesi saulė—jiems tamsi;
Žalias miškas—jiems miglotas,
Paukščių giesme—ne garsi.

Ne gegutė ten kukuoja,
Per sodelį skrisdama—
Motinėlė ten vaitoja
Savo vaiko verkdama.

Užaugino, išauklėjo
Pulką vyrų-aržuolų,
Siandien juos ji palydėjo
Ten į šiaurius ant vargų.

Rauda senas tėvužėlis,
Savo rankas laužo jis,
Alpsta žilas vargdienėlis,
Kad jo toli paspirtis.

Nieks laukų nebeakėja,
Nėr kam šerti žirgelius;
Sesės rutų nebesėja:
Jos apleido darželius;

Jos ne rožes ten rasotas
Skina rytą daržely,—
Savo veidus ašarotus
Prausia skaisčiam upely.

* * *

Kur gi bėra tie laukeliai
Tarpe girių ošiančių,
Kur žalieji tie gojeliai
Tarp upelių kriokiančių?

Kur lelijų tie darželiai
Sesutėlių—angelų?
Kur bėrieji tie žirgeliai
Mųsų brolų karžygių?

Vis tai priešai mums padarė,
Mus jie baigia jau naikint;
Mus svetur jau jie išvarė,
Kad savų čia privaisint.—

Eikim, vyrai, į Tėvynę
Aplankyt tėvų kapus,
Eikim ten į mus gimtinę
Išvist brolių mus vargus...

Tautonis.

PERŽVALGA.

*** Iš So. Bostono mums praneša spauzdintu lapeliu, jog tenai jau pirmiau susitvėrusi draugija dainininkų-choras vardu „Birutės Kanklės", dabar jau apart dainų ir koncertų pasižada veikti plačiau butent surengti paskaitas, pranešimus, etc. Spalio 2 d. draugija rengianti jau antrą koncertą. Atsišaukime „Birutės Kanklių" pirmininkas p. A. Žymantas tarp ko kito pasidžiaugia rupestingumu merginų: „Kituose miestuose, sako, girdžiasi aimanavimai, jog merginos nenori lavinties, o pas mus, tiesą sakant, merginos beveik pirmesnės negu vaikinai; retai apleidžia praktikas. Yra tokių, kurios atvažiuoja iš kito miestelio; moka pinigus, trukdo laiką, bet atlieka savo tikslą — lavinasi".

Žinoma, reikia tokioms mergaitėms pripažinti garbę.

*** Gražų pavyzdį randame „Liet. Ukininke" aprašyta, kad Žemaitijoj (Kretingoj ir kit.) atsirado nauja apšvietos agencija — tai lietuviai *vaikiukai laikraščių pardavinėtojai*, net tam tikrus savo profesijos ženklelius įsitaisę. Be abejonės ta agencija ilgainiu pavirs į rimtą sąjungą, kaip va Amerikoje „Newsboys Association". Kodėl tarp Amerikos lietuvių neįsikurti tokiai lietuviškų laikraščių pardavinėtojų profesijai? Juk tai lengvas, pelningas ir prakilnus užsiėmimas.

*** Mums prisiuntė spauzdintą atsišaukimą į S.L.A. kuopas. Atsišaukime yra tilpusi rezoliucija iš 24-to seimo S.L.A. Pasirašę po jaja delegatai skaičiuje 31, nurodo, jog visuotinas balsavimas netiesotai buvęs panaikintas, todėl užklausia kuopas: 1) kiek narių reikalauja, kad visuotinas balsavimas pasiliktų vėl ant toliau; 2) kiek narių nori, kad jis butų panaikintas. Tokius atsakymus nurodoma siųsti tam tikros komisijos adresu: J. P. Tuinila, 291 4-th st., So. Boston, Mass.

*** *Prigavikai.* Lenkiški laikraščiai plačiai rašo apie tulą gaujelę Wilkes-Barre, Pa. prigavikų pasivadinusių bankine firma Vladislovo Reinkės ir atidengusių savo „skyrius" da ir kituose Pennsylvanijos miesteliuose: Mt. Carmel'iuje, Chester'ije, taipgi Philadelphijos priemiesčiuose Frankford'e ir Richmond'e. Suėmusi apie $45.000 iš lietuvių ir lenkų, firma staiga subankrutino ir jos vadovas Reinkė išnyko iš skolininkų padangės, kaip dumas. Wilkes-Barre's lietuviai taipgi pranešė, kad pas juos viena banka subankrutijusi, tik nežinia, ar tai buvo ta pati, ar dar kita, kurios užveizda buvęs žinomas Bagočius.

*** *„Draugas" minyškoms rupinasi.* Wilkes-Barre's „Draugas" perspauzdino iš „Tėvynės" kun. J. Žilinsko straipsnį „Reikaluose jubilėjaus, statistikos ir vadovėlių", ir redakcijos pastabose kita tiek „pastebėjo", ką tas straipsnis turėtų reikšti. Išeina, pagal D-gą", visa straipsnio agitacija už apvaikščiojimą 40 metų sukaktuvių lietuvių emigracijos Amerikon susiveda į tikslą, kad surinkus kuodaugiau aukų, o tos aukos apvertus vadovėliams leisti, o tie vadovėliai taip parašius, kad prie miniškų systemos pritiktų, nes sako: „Vadovėlių rašytojai turi susižinoti pirm visko su Amerikos lietuviškų (suprask: miniškinių, nes kitokių nėra) mokyklų mokytojais, ypač su šv. Kazimiero Seserimis".— Pirm to „Draugas" turėtų parodyt visuomenei, ko tos „seserįs" mokina, tada jų metodą pirsti. Jeigu jos tik poterių mokįs ir plėtos kun. Saurusaičio asketizmą ir pažvalgas apie etiką, tai toks miniškų mokslas nereikalauja jokių vadovėlių. Apie mokslo vadovėlius „seserįs" jau niekur nebesprendžia, jei bent tik kur tarpe mums nežinomų laukinių. Argi da prie tokių „Draugas" ir lietuvius priskaito?

*** Tėv. Myl. Dr-stė įtaisiusi savo sąnariams tam tikrus ženklelius, pavidale guzikučių atlaguose nešioties. Jie lėšiuosią po $1.00.

*** *Nauji spaudos persekiojimai.* New Yorkinės „Sun" korespondentas praneša iš Petrapilės še kokią žinią: „Tarpe kitų policijai duotų paliepimų Vidaus Ministerija įsakė jieškoti, konfiskuoti ir naikinti „revoliucijinius" raštus *lietuvių kalboje Amerikoje spauzdintus* ir platinamus Šiaur-vakarinėse rėdybose (Kauno, Vilniaus ir Suvalkų). Kokius raštus ministerija vadina „revoliucijiniais" ir kas juos apibudins, nežinia.

Iš Lietuvos.

Vilniuje uždrausta gyventi iš kitų gubernijų išsiųstiesiams po policijos priežiura. Toksai dabar išėjo ministerijos paaiškinimas. Bet kas apsigyvenęs yra anksčiau to paaiškinimo, tai tam Vilniuje gyventi valia.

Verkuose buk atrasti da bar po žeme rumai.

Naumiestis (Suv. gub). Vietinė policija uoliai pradėjo jieškoti cicilikų „tiesdarių", kurie revoliucijos metu darydavo teismus po kaimus. Dabar policija atsilanko į tas vietas (Žardelius, Gražiškius), kur buvo teismai ir rankiojo žinutes. Už tulo vaikino suėmimą prižada 300 rublių. Minėtasai vaikinas kaip tik kur atsilankys, tai ant rytojaus policija ir čia. Matyt, kad apie mus yra gerų bičiuolių.

Silpnutis-Svyruolis.

Kauno „Saulės" pirmininkui kunigui Alšauskui rusų valdžia liepus duoti 500 rublių pašalpos. Jisai dabar gydosi užsieniuose.

Kauno „Saulės" kursuose 1909—10 mokymo metais įsiveda muzikos lekcijos.

Subačius (Ukm. pav.). Liepos 12 d. čia turėjo buti vakaras „Šviesos" naudai. Žmonių susirinko daug. Atvyko iš Rokiškio, Kupiškio, Panevėžio, Utenos ir kitų net tolimų vietų. Bet koks buvo visų nusistebėjimas, kuomet, atvykę į Subačių, dasižinojo, jog vakaras atidėtas ant liepos 19 d. Priežastis — tik prieš tą dieną iš gubernatoriaus gautas raštas uždraudžiantis vakarą. Kodėl gi uždraudė? Pasirodo, jog kai-kurie žmonės, sako, klebono Kazlaucko įkalbėti, padave sprauninkui meldimą, kad neleistų vakaro. Žinoma, vyriausybei to tik reikėjo. Ką gi, klebonėli, laimėjai iš to? Ištraukei iš kišenės keletą rublių. Žinoma, tai nieko, nes męs papratę, kad mums vilnas kirptų. Bet širdis gailesčiu apsipila, kam mums pasigaileta dvasiško peno. Neveizint į tai vakaras buvo liepos 19 d. Kun. Alekna pats nuvyko pas gubernatorių ir parvežė leidimą. Vaidino dramą „Ponas ir Mužikai" ir „Tarnas įpainiojo".

Pytskorė.

Subačius. Subačiuje, žmonės skundžiasi, kad klebonas visokiais galais trukdąs lietuvišką vakarą surengti. Atsakančiausia vieta vaidinti butų bažnyčios tuščioje šiopoje. Bet klebonas neduoda. Girdi, bažnyčią statant šiopoje žmonės meldėsi, tai dabar esą šventos sienos. Koks nevienodumas! Ana Krakių klebonas iš senosios bažnyčios medžiagos pristatė „skladų", tvartų, sau lauką apsitvėrė, o Subačiuje nenori duoti tarp tų rąstų žmonėms pasilinksminti.

K. Stiklius.

Žagaré (Šiaulių pav.). Pas mus kartais išgirsti, kad koki m ukininkui, vėlai iš turgaus grįžtant (žinoma, gerai įgėrusiam) pas Benoskalnį ar kur kitur prie krumų skersai kelio atsistoja, patį apkumščioja ir pinigus atima. Bet tankiai girdėti, kad ukininkai savo mergas ar piemenėlius, surišę jų kojas ir rankas kur į kutę ar į jaują užsidarę, primuša užtai, kad jų namuose pinigai prapuola. O paskui išgirsti nuo jų pačių draugų, kad atradę pinigus ten, kur patįs buvo paslėpę.

Pernai Mančių sod. ukininkas G—us savo mergą jaujoje užsidaręs primušė. Šiemet prieš Jonines Bilžių sod. ukininkas B—vičia primušė kutėje užsidaręs 12 metų piemenėlę, kad ji pavogus jo berno 7 rublius ir 60 kapeikų nuo medžmeistrio pas jį dirbančio. Galų gale paaiškėjo, kad tą vagystę padaręs jo antrasis bernas Bl. V—čius. Ir tai gražu!

Žižė.

Akmenė (Siaulių pav.). Gegužės m. iš Kivilų sodžiaus išvažiavo į Ameriką keli vaikinai. Nesenai juos visus parvarė atgal etapu. Iš jų atėmė visus pinigus ir pasportus. Pasportus sugrąžino, o pinigus vargiai begaus. Tų vaikinų padėjimas labai vargingas. Kai-kurie iš jų išnuomavo savo žemę, išpardavė gyvolius ir dabar bus priversti eiti bernauti. Vyriausybė liepia reikalauti pinigų iš agento, o agentas sakosi tų vaikinų neipažinti nepažįstąs. Ir daryk dabar žmogus ką bedaręs.

A. A. Narbutas.

— Rugsėjo 1 d. Vilniuje pradės eiti „Marijavitas", šv. sakramento garbintojas, mėnesinis laikraštis su priedu „Marijavitų Žinios". Rankraščius ir laiškus priima: 1) Kun. Grinkevičius Filipave, Suvalkų gub. ir 2) Kun. Tulab

Vilnius, Antakalnis, Betlejaus ulyčia.

Kalvarija, Suv. Nors buvo ministerijai perstatyta 11 šviesiečių ištrėmimui į tolymas gubernijas, bet ministerija neišrado kaltės ir visus buk nuo atsakomybės paliuosavusi. Iš kalėjimo sėdinčius paleido.— Gaila tik tos kazionos popieros, kurią žandarų rotmistras Kislinskis tai bylai buvo sudarkęs!

— Pas Ž. Aleksą, kuris sėdi čionai kalėjime, rasta „Žarijos" ir „Kovos" skolininkų surašai. Žandaras dabar tuos skolininkus norįs prie atsakomybės patraukti. Tai gi, matote, kaip pavojinga buti laikraščių skolininku. Gal mųsų laikraščiai nors per žandarų agitaciją susigrąžins skolas.

(„Liet. Ukin.")

Prie lietuvių teatro 10-ties metų jubiléjaus šventės. Iš tikrų šaltinių sužinota, kad jau gautas leidimas vaidinti rugpj. 15 d. „Amerika pirtyje" ir „Birutė", o rugpj. 16 dieną — didelis simfoninis koncertas Vilniuje. Salė vakarams taip-pat jau nusamdyta.

Cholera. Pagal valdžios žinias, Disnoje ir paviete nuo epidemijos pradžios ligi liepos 26 (rugpjučio 8) d. apsirgo cholera 29 žmonės, kurių 2 išgijo, 12 mirė.

Nepaprastas atsitikimas. Liepos 31 d. Vilniuje ant žydu kapų laidojo jauną vaikiną. Belaidojant velionis pradėjo rangyties ir vemti. Tuoj pakviesta daktarai, kurie ir užsiėmė ištirti laidojamojo likimą.

Kaunas. Kauno gubernatorius išvažiavo užsienin.

— Kauno gubernijoje nuo rugpjučio 25 ligi 29 d. bus Vilniaus karo apskričio kariuomenėn manevrai.

— Aleksandrovsko miestelio (Res. pav.) gyventojai rupinasi atidengti savo miestelyje keturkliasę miesto mokyklą.

— Kupiškyje, Ukm. pav., perkunas užmušė dvi mergaiti, vieną 10, kitą 12 metų.

Ketvirtos klesos vagonai. Kai-kurie privatiški geležinkeliai įsitaisė ketvirtos klesos vagonus. Pasirodžius, kad tokie vagonai labai praktiški, kelių ministerija taippat ketina įsitaisyti.

Išeivystė. Prekybos ir pramonijos ministerija surinko žinias apie išeivystę. Ir taip, 1903 metais iškeliavo iš Rusijos 136,093 žmonės, 1904 m.— 145,141; 1905 m.— 184,897; 1906 m.— 215,665; 1907 m.— 258,943; 1908 m.— 156,711 žmonių. Išeiviai — daugiausiai žydai, lenkai ir lietuviai.

Pirmoji „Lietuvos Žinių" pabauda. „Lietuvos Žinių" No. 6 tilpo korespondencija iš Šimonių, kurioje buvo aprašyta apie Puponių dvaro pardavimą rusams kolonistams ir apie paskutiniųjų negerus darbus. Liepos 14 d. Vilniaus gubernatorius, Kauno gubernatoriui minėtosios korespondencijos vertimą prisiuntus, pripažino, kad toji žinia sukėlė baimę vietinių gyventojų tarpe ir todėl už prasižengimą prieš Kauno, Vilniaus ir Gardino gen.-gubernatoriaus priverstinuosius įsakymus iš spalių 2 d. 1906 m. nubaudė „L. Žinių" redaktorių šimtu rub.

Senos markės. Vietinėms pačtos įstaigoms finansų ministerija patarė spausti ant markių antspaudas mechaniniu budu, kadangi paskutiniu laiku vėl pradėta vartoti išvalytosios markės.

Seinai. Čia greitu laiku ketina apsigyventi lietuvis daktaras p. K. Jokantas.

IŠ VISUR.

Penkiomis dienomis vėliau gauta Europon kitos žinios nuo ekspedicijos komandieriaus Peary, taip gi amerikono, kuris sakosi ir gi pasiekęs šiaurės poliusą 6 d. balandžio 1909.

Į Kopengageną, Danijos sosto pilę, pribuvo garsus šiaurinio poliuso jieškotojas, D-ras Fredas Cook — jis yra amerikonas, gyvena Brooklyne, N. Y., ir pranešė, jog jis *pasiekęs šiaurinį poliusą.* Šita žinia, kaip elektros kibirkštis perlėkė visą pasaulį, nes ikšiolai da nei vienas iš daugelio jieškotojų nepasiekė to šalto ir paslaptingo žemgalio. D-rą Cook pats Danijos karalius užkvietė pas save į svečius, o įvairios mokslinčių draugijos prisiuntė pasveikinimų telegramas. Tiesa, da tuli abejoja, begu D-ras Cook tiesą kalba, nes su juo nei vieno civilizuoto žmogaus nebuvo, kuris galėtų patikrinti, kad jis tikrai tą vietą pasiekė. Bet Cook žada visus abejojimus išaiškinti astronomiškais tardymais, kuriuos keliaudamas kasdien į knygutę rašė; taip gi du su juo buvusie eskimosai jo žodžius patvirtinsią. Jei tas bus teisybė, tai šiaurinis poliusas dabar priklausys Amerikai. Tik maža nauda iš jo.

IŠ AMERIKOS

Maldos pirma lošimo. Kadangi Amerikos bažnyčiose vasaros laiku kassykis mažinasi maldininkai, kurie dažniausiai išeina į laukus lošti į „baseball", todėl Chicagos laikraštyj „The Home Herald" pakelta klausimas: ar negalima butų esą ir kunigams išeiti su lošikais į laukus ir pripratinti juos pirma lošimo atkalbėti maldas, arba pertraukose pa klausyti trumpų pamokslėlių.

Da apie plieno streikus. McKees Rocks, Pa. apylinkėje tebegrumzdžia suirutės. Po anos riaušių savaitės, kurioje desėtkas suviršum žmonių pražuvo, Pittsburgo tramvajų bendrovė pertraukė susinešimus su McKees Rocks, motivuodama, jog pavojinga esą tramvajams vaikščioti. Mat minėtose riaušėse streikieriai nutraukė nuo tramvajaus du kareiviu ir vieną jų užmušė. Streikas da tebevedamas ir abi pusi tvirtai turisi. Iš dirbtuvių šiąnedėl pabėgo suvirš 400 streiklaužių, kuriuos darbdaviai buvo iš kitur atsivilioję. Streikieriai buvo jau pasiduodą trečiųjų teismui ir prašė teisėją McFarlane nuskirti tris valstybės atstovus, pareikalauti trijų iš fabrikantų pusės, o tris žadėdami nuskirti patįs darbininkai. Bet teisėjas jų prašymą atmetė, motivuodamas, kad nėsą tiesų, kurios fabrikantus prie teismo priverstų, jei jie nenori.

Pabrangina registravimą. Krasų užveizda Hitchcock sumanė pakelti kainą ant registruotų laiškų. Buvo imama 8 centai, dabar imsią po 10 c. Pirmaisiais Amerikos įstatymais buvo nustatyta registravimo kaina 20 c., bet 1874 m. nuleista iki 15 c. paskui iki 10, o 1893 m.— iki 8 centų, kas ir pasiliko ligišiol. Bet pasidarius šiemet apie $16,000,000 krasos nedatekliaus, manoma nors tuomi jį palopyti.

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

So. Bostono, Mass.

29 rugpj. rupesniu vietinės draugystės D. L. K. Gedemino buvo čia suruoštos prakalbos. Pirmutinis kalbėjo koks tai neva studentas, p. Vaičiunas (teko patirti, kad tai visai ne studentas, tik mokinis, kurs rengiasi įstoti į seminariją ir mokintis kunigystės); jo kalba buvo tikras mišinys, nes graibėsi į visas puses ir nežinia nei kam, nei ko ant pabaigos suryko: „Dieve, jam padėk!" Antras kalbėjo kun. J. Žilinskis. Jo tėma jau paprasta: pasakys, kaip lietuviai dirba „nigerių" vietoj, keletą kalamburų, kuriais prajuokins auditoriją, etc. Ragino neleisti liuoso laiko uždyką—prie kazyrų ir „tudžio". Po jo kalbai buvo rinkta aukos lietuviškiems vadovėliams leisti ir surinkta $55.91, kuriuos ketino perduoti „centrališkam" kasieriui. Sekantis, trečias kalbėtojas, buvo tai panelė, Mockapetriutė; ji pakedeno moterėles, sakydama: „męs, sesutės, tik savo galvas dabinam, o apie savo, t. y. moterų reikalus, nieko nesvarstom". Ketvirtas kalbėjo kun. T. Žilinskis, kurs pagyrė lietuvius, katrie rupinas savo nameliuose dabą įvesti; sakė jis: „Lietuvoj pianus gali turėti tik prabasčiai ir dvarponiai, o čia Amerikoje ir darbininkai gali įgyti." Ant pabaigos dar kun. Jonas Žilinskis pakalbėjo kelius žodžius, ragino lietuvius, kad rinktų surašus, kur kiek lietuvių gyvena ir tuomi užsibaigė.

Atidarant susirinkimą ir tarpuose kalbų gražiai sugriežė So. Bostono lietuvių kapelija (benas), taipgi per du atveju dainavo „Birutės" Choras — pradžioje prakalbų gražiai sudainavo lietuvių hymną „Lietuva, tėvyne mųsų", o paskui kitokias daineles, publikos numylėtas ir kas sykį delnų plojimu sutiktas.

R. Vasiliauckas.

Wilkes Barre, Pa.

Kaip jau minėjau „V. L." 34 num., kad čion didelis skaitlius lietuvių gyvnea, tai dabar neprošalį bus juos papeikti, kad jokios vienybės tarp savęs neturi; pertai bus aišku, kodėl čionai lietuviai neįstengia užlaikyti nors vieną gerą, didelę lietuvišką prekių sąkrovą. Mat lietuviai neina pirkti pas savuosius; galima patėmyti lietuviškas moterėles landžiojant po supelijusias svetimtaučių krautuvėles, kur derasiriejasi ir džiaugiasi pigiau nuperką, negu pas lietuvius. Tuomtarpu joms ir į galvą nepareina, kad jos tampa prigautos, nes apsukrųs žydeliai tokioms pigianorėms visuomet iškiša savo sugedusias ir niekam nevertas prekes.

Dabar rods čia laikosi gal kokios šešios lietuviškos valginių krautuvėlės, bet visos, kaip yra žinoma, baisiai skursta; kai-kurios su vargu ir randas beužsimoka. Vargingas jų gyvenimas ir nesiskiria nei kiek nuo bile paprasto darbininko; o laikais da ir tie patįs krautuvninkai padaro konkurenciją (lenktynes) prieš viens kitą, kas kenkia jų užsiėmimui ir aikvojasi spėkos. Tiesa, kad lietuviai, krautuvėlių savininkai, kalti ir patįs, kad nemoka pirkėją užganėdinti; neužlaikų viso to, kas žmonėms reikalinga, o taipgi pirma laiko nesistengia šviesties, pasimokyti kalbos, rašto, skaitlinių, etc.

Kada taip prastai klojasi pavieniams, ar neatsirastų liuosanarių čionai sutverti vartotojų draugiją (kooperaciją), tokią, kaip va po kelis sykius buvo aprašyta „Vien. Liet." susitvėrus Brooklyne ir kituose miestuose? Butų tai pagirtinas daiktas, ir galima spėt labai sektųsi. Tiktai taip męs galėtume apsipažinti su vaizba, daug jaunų lietuvių-vaikinų galėtų prasilavinti pirklybos ir nereikėtų dirbt kur fabrikose arba kasyklose visą gyvenimą. Taip-pat ir visiems lietuviams tas butų nauda, net ir pagarba nuo svetimtaučių, ne taip, kaip dabar, čionai lietuviai yra tik pajuokos šmėkša.

Vyrai! Stokim prie darbo, o kiti pamatę mųs energiją irgi seks! Dirbkim pakolai darbas neatneš vaisių. Aš geidžiu, kad ši mano korespondencija nepaliktų tiktai žodžiu. Pradėkim!

V. Lietuvaitis.

Union City-Naugatuck, Conn.

Mųsų visas miestelis pilnas klegėsio apie atsiradusį naują genijų, kuris tariasi išrišęs klausimą amžinai judančios spėkos — *perpetuum mobile* (perpetual motion), vieno iš mokslo juokelių, kurį nuo senų amžių žmogus bandė ir negalėjo išrišti. Žodžiu, atsirado žmogus, kuris išrado kitą mašiną, panašią žmogui, kuri amžinai judės, leis energiją ir nereikalaus sau josios atgal. Tas žmogus, tai lietuvis—Juozas Sutkaitis iš Union City, kuris paskelbė savo išradimą ir vėl nutilo, tuomi da labiau pakurstęs mųsų miestelio gyventojų žingeidumą. Sutkaitis jau padavė Vašingtonan prašymą išduoti patentą jo išrastai mašinai, kuri, anot jo, businti judinama per „sausą spėką", tai yra be nieko,— ir prie mašinos jis tereikalaus aliejaus patepti tekinėlių ašis. Jis tvirtina, kad ta mašina ne tiktai pati suksis, bet dar ir energiją dirbs, tai yra suks bile ką kitą.

Patentų biuras jau senai paliovė bemįslinęs, kad kas su panašum išradimu atsišauks.

Patsai Sutkaitis yra prastas darbininkas, dirbąs Goodrich Metallic Rubber Shoe Co. dirbtuvėje, prie guminių kaliošų pakavimo. Jau ir Lietuvoje budamas jis labai interesavosi mašinomis ir išrado keletą įvairių pagerinimų prie malunų. Kartą ir jam, kaip ir tukstančiams kitų panašių išradėjų, atėjo mintis padirbti oru sukamą mašiną. Jam stokavo mokslo ir jis nebuvo ištyręs, ką kiti jau buvo dirbę, todėl jis ėmėsi pats savotiškai dirbt. Daug praleido jis mažos algos tiems bandymams, su lukesčia, kad šitie pinigai jam veikiai grįš, kaip tik šitą keblų uždavinį išriš. Ir jis dirbo.

Jo užbaigtas darbelis dabar jau stovi dviejose didelėse skryniose kiekviena 18 colių platumo, 36 colių ilgumo ir 24 colių augštumo, padėtų ant grindžių tris pėdas viena nuo kitos atstui. Abi dėži jungia nestora kartukė, o ant dėžių išradėjo stovi visas podėlis— rubai, įrankiai, pagalios jo paties fotografija. Abi dėžės vienodos. Iš vidaus girdis duzgimas — tai sukasi amžinosios spėkos mašina.

Paleidžiantm ašiną išradėjas pasuka ratelį, panašiai kaip prie garlaivių, pritaisytą iš šono dėžės. Tada prasideda šeštarnios sukties, ir iš visko atrodo, kad „amžinojo judėjimo" problemą šis vyrukas išrišo. Tečiaus, kas yra dėžėse, Sutkaitis nenori parodyti iki bus išimtas patentas, ir bus užsitikrinęs, kad jo išradimo jau niekas nepa vogs.

Laikraščių reporteriams Sutkaitis noriai papasakoja ir rodo, išskiriant dėžes, kurių niekam neatidaro. Bent visi persitikrino, kad prie jų iš niekur neprieina nei garas, nei elektra, nei koks slaptai įtaisytas mechanizmas, kuris galėtų dėžėje esančias mašinerijas judinti. Nameliai biedni, elektros ne tik namuose, bet ir visam tam skvėre nėra įvestos. Reiškia, spėka yra pačiose dėžėse. Bet kokia? Sutkaitis paima kompasėlį ir prikiša jį prie dėžių, kur guli jo ilgo triuso ir smegenų vaisius, jo manta — staiga kompasėlio magnesas atlinksta, kas paro do, kad pačiose dėžėse yra ko kia tai magnetinė spėka. Išradėjas tada linksmai šypsosi į savo vientaučius ir svetimus, kurių dabar kas vakaras prieina pilnas kambaris.

Didžioji aparato dalis, kurią Sutkaitis vadina „sausa pajėga", panėši į senovišką turbinų inžiną. Ji susideda iš medinio sudurstyto tekinio, kuris įdėtas įmautėn, su praréža gazams (dujoms) įsiskverbti ir sukti tekinį, taip gi kita skylutė gazams išeiti. Klausimas neišrištas: rasi Sutkaitis išrado tam tikrus miltelius, kurie išduoda gazą, kaipo judinimui pajėgą ir jis patsai gal da nesuprasdamas skirto tarpe energijos ir pajėgos, mano, kad tą pajėgą jau gimdo mašina; iš tulų piešinių atskirų mašinos dalių, pasirodė, kad šitame ir yra kas tokis nesusirišantis su logika.

Jau daugelis išradėjų nuo senų-senovės tapo išvesti į klystkelius, bebandant išrasti pajėgą tveriančius miltelius ir vis neišrišo „amžinojo judėjimo" problemos. Ar nebus vienu iš jų ir Juozas Sutkaitis, nustebinąs žingeiduolius savo išradimu, ant viršutinių lubų po No. 53 Spring str., Union City'jė? Užklaustas, ar jis pažįsta atsinešimą mokslo prie sutaupymo energijos, Sutkaitis paaiškino nieko nežinąs; kaip atrodo, jis to nelabai nei paiso.

—„Waterbury Republican".

Philadelphia, Pa.

(Nuo mųsų korespondento).

Sukruto ir Philadelphijos lietuviai. Ilgai jie miegojo— dabar pradeda pamaži kilt. Ypač daug šiuo sezonu lošiama teatrų.

Taip, Vytauto Dr-stė rengia „Pirmi žingsniai" ant 5 d. rugsėjo, Frankfordo dalyje, Lietuvių Laisvės Klubo Teatrališka Kuopa mokinasi „Mindaugis"; Richmondo dalyje Teatrališka kuopa mokinasi „Ponai ir Mužikai"; LSS 1-ma kuopa vaidins 23 rugsėjo „Vienas iš mųsų tur apsivesti". Greta šito minėta kuopa nutarė apvaikščioti sukaktuves 20 metų nuo pirmo lietuvių teatro ir vaidinti jį 31 d. gruodžio: „Be sumnenės, arba kaip tai ant svieto einasi", taip gi ir kitą nedidelį gražų veikalėlį, dėl sulyginimo ant kiek lietuvių scena nužengė per 20 metų.

Bet netik teatru žmonės mano čia lavinties. Antai Blaivios Jaunuomenės Draugija mokina savo sąnarius muzikos, dainavimo bei angliškos su lietuviška kalbų ir t. t. Ji savo susirinkimus, kaip ir lekcijas atlieka pas p. Stanislovą Balčių, 234 Brinbridge str., Philadelphija. Norintieji gaut informacijas gali kreipties viršuj nurodytu adresu.

L. S S. 1-ma kuopa rengia prakalbas ant gatvės, taip gi rengs prelekcijas ir diskusijas. „Laisvės" Klubas neapsileisdamas minėtaja kuopa taip gi rengs prelekcijas.

Visgi pamažu Philadelphia pradeda judėti ir yra viltis, kad ir smarkiau sukrus darbuoties.

Minersville, Pa.

Rugpj. 29 d. Liet. Soc. Sąjungos 5-tojo rajono buvo laikyta čionai konferencija. Delegatų pribuvo tik iš Shenandoah 4, iš Mahanoy City 1 ir Minersville 4. Iš kitur visai nebuvo, — matyt da vis dėlei laikų blogumo ir bedarbės žmonės neišgali važinėt. — Susirinkę buvo ir pašalinių žmonių pasiklausyt. Konferencija prasidėjo prieš pietus 11 valandą. Pirmininku tvarkos vedimui tapo išrinkta L. Balčiunas iš Shenandoah, raštininku J. Jasulevičius. Pirmininkas savo gražioje kalboj, nors trumpai, bet aiškiai, net sujudino susirinkusius, nurodydamas dėl kokių mierių čia darbininkai

susirinko,— tai apsvarstyti savo reikalus ir kaip nors sutvirtinti silpnai gyvuojančias kuopeles, kad išliktų nuo mirties.

Salė buvo labai gražiai papuošta pasidarbavimu K. Armino,— buvo nupieštas socijalistiškas ženklas, o aplink ženklą, ant balto audeklo raudonomis raidėmis žodžiai: „Darbininkai visų šalių vienykimės, nes neturim nieko pralaimėt, kaip tik retėžius!"

Apie nutarymus neminėsiu, nes tie patilps „Kovoje", jei bent tą, kad apart kitko nutarta parsikviesti pora kalbėtojų sustiprinimui silpnai gyvuojančių kuopų. Kalbėtojus nutarta parsikviest šiuos: J. Kačergių ir F. Živatkauską. Užbaigus svarstymus šenado riečių įnešta nors kiek paaukuoti pagelbėjimui atkeliaut į Ameriką Jurgelionio, kuris yra blogam padėjime. Aukų surinkta $5.65.

Bev-dė.

Laiškai Redakcijon.

Gerbiamoji Redakcija!

Meldžiu patalpinti sekantį paaiškinimą. „Vienybės Lietuvninkų" 34 nr. kokis ten J. Nenius atsišaukia į visuomenę, kad apsisaugotų nuo p—lės B. Michailiutės, kuri buk su viliojusi vaikinus, ir tam pa našių niekniekių p. Nenius prirašęs. Jis tuomi begėdiš kai nuplėšė garbę jaunai ir nekaltai mergaitei, kuri taip jauna budama — vos 17 metų, priverstinai apleido savo brangią tėvynę Lietuvą. Jei neapleidus, butų buvus gal jau po budelių kalavija. J. Nenius minėjo, kad minėta mergina turi vyrą Lietuvoje ir išdavusi jį valdžiai. Tas yra kitaip, nes gali but ji pati butų pakliuvusi ant kartuvių, o jokio vyro neturi, taip gi jokių ir prigavysčių nebuvo, tik pažinojo J. Nenių, kuris liko iš skirtas nuo kandidato ir išdrįso garsint tokius niekus, kad net baisu. Aš negaliu tylėt matydama taip neteisiai, ant viso pasaulio apšaukiant mergaitę.

Pasilieku su pagarba
Marijona Balnienė,
580—24 str.,
Detroit, Mich.

Ar negalės kas atsakyt:

1) Ar gali but ruptura iš gydyta be operacijos? 2) Jeigu reikalinga operacija, tai kur ir kokiame ligonbutyj ar prie kokio daktaro reikia kreipties? 3) Kokios gali buti pasekmės nejieškant daktariškos pagelbos? 4) Ar galima sunkiai dirbt, tokiam padėjime?

Abejojantis.

ŠIS--TAS.

Mumijos užsilikimo paslaptis. Kas yra lankęs muzėjus, tas, beabejonės, turėjo matyt mumiją. Mumija, tai išdžiuvęs žmogaus ar gyvolio kunas. Paprastai buvo užlaikomi kunai paveiksle mumijų pas senovės egyptiečius ir jie nesunykdavo bėgyje tukstančių metų. Mokslo vyrai ilgai tyrinėjo, kaip jos galėjo išlikti nuo supuvimo ligi šių laikų, bet tyrinėjimai likosi tušti ir tapo pripažinta, kad gudrųs egyptiečiai mokėjo savo numirusių genčių kunus taip sutaisyti (tankiausiai — išbalsamuot), kad jie nepuvo ir amžiais užsiliko.

Paskutiniu laiku išėjo aikštėn, kad mumijos išliko nesupuvę pasidėkavojant ne gudrumui egyptiečių, bet pačiai gamtai. Tapė atrastas mikroskopiškas parazyto grybelis *Hypha tobicina*, kuris savo augimui reikalauja neapsakomai daug vandens. Ir jei tokie grybeliai pradeda veisties tikką numirusio žmogaus kune— jį tuojaus taip išdžiovina, kad jau jokis puvimas negalimas. To grybelio veisimasis ir sanlygos augimo dar nepatirtos.

P. Norkus.

Iš švedų gyvenimo. Pasakoja, kad tulose Svedijos apylinkėse žmonės taip teisingi, kad pačtose jiems leidžia sueiti ir išsirankioti savo laiškus iš tam tikro stalčiaus. Arba vėl sakoma, kad ant visų Švedijos tramvajų nėsą konduktorių; pasažieriai patįs nusiperką bilietus iš pritaisyto aparato prie durų ir sudedą į kitą dėžutę tramvajuje. Svedas gėdytųsi prieš kitus pasažierius važiuoti be bilieto. Tokiu budu patįs pasažieriai atlieka konduktoriaus ir kontroleriaus pareigas.

Valstybių jurinė spėka. Iš priežasties šiometinio paskyrimo £3,000,000 (trijų miljonų svarų sterlingų) viršaus Anglijos laivynui padidinti, Londono laikraštis *The Economist* nurodo, kad Angliją laukia pavojus namie: nes besirupindama apgynimu savo salų nuo išsvajotų priešų, greitai sukels savo žmonių murmėjimą, kadangi kas metas pasidaro vis sunkesni karės reikalams mokesniai. O bijoties Anglijai nesą ko, nes štai kokią ji galybę turi ant jurių, sulyginus su kitomis valstybėmis. Skaitlinių lentutė parodo, kiek tonų neša kiekvienos valstybės laivynas:

Anglijos	1,871,000
Francijos	801,000
Jungt. Valstijų	770,000
Vokietijos	693,000
Japonijos	445,000
Rusijos	320,000
Italijos	284,000
Austrijos	148,000

Tai yra, kad jeigu prieš Angliją išeitų karėn net ir visos augščiau minėtos septynios valstybės, ir tai jų sujungta spėka praneštų Angliją tik mažesne puse. Bet tokio stebuklo pasaulis da nematė, kad septynios valstybės galėtų prieko-nors vieno susitart. Kas link karės laivų, tai minėtas laikraštis po šitiek šarvuočių suskaito:

	Skaičius:	Tonai:
Anglija turi	58	887,000
Francija	24	337,000
Jungt. Valst.	29	406,000
Vokietija	28	364,000
Japonija	13	191,000

Kaip persų šachas pasirašo. Nevisi svieto valdonai taip trumpai pasirašo, kaip ve kad ir mųsų prezidentas. Antai tulą laiką atgal buvo padaryta viena sudermė tarpe Persijos ir Siaur. Amerikos. Ant dokumento, po Ruzvelto vardu, persų šachas šiaip prirašė:

„Jo Didenybė, taip garbus, kaip planeta Saturnas; galingas valdonas, kuriam saulė tarnauja vėluvos vietoj, kurio šviesus ir garbus augštumas yra dangui lygus; augštai garbus, galingas valdonas ir monarchas, kurio kariuomenė taip skaitlinga, kaip žvaigždės, kurio garbumas tuoj primena Jenišydą, kurio augštumas lygus Darijui, įpėdinis sosto ir Kainanionų karunos, šviesus visos Persijos ciesorius

Mochamed Ali Mirza."

Kaip matome ne tik vienas Trineris moka save reklemuot.

A—x.

Rusijos studentai užsieniuose. Paryžiaus universiteto diekanas M. Croiset apskelbė akyvas žinias: kokių šalių studentų daugiausia yra tame universitete. Atmetus francuzus, kurių, žinoma, daugiau už visus, eina šiokie skaičiai: amerikonų 68, anglų 84, vokiečių 117, *rusų 513*. Taigi Rusijos studentai visus viršija. Šiais metais svetimšalių studentų skaičius pašokęs ant 159—viso yra svetimtaučių tik viename Paryžiaus universitete 1,062 studentų. Beabejonės ir kituose Francijos universitetuose rusų jaunuomenės apsčiai yra, kuri savo tėvynėje prie augštesnio mokslo negali pasiekt.

Nauji raštai.

Sveikata. Metai I. No. 1. Liepos mėnuo 1909 m. „Lietuvos Ukininko" priedas. D-ras P. Avižonis. *Trachoma.* Vilnius. Pusl. 8.

———:———

Keletas minčių apie mirties bausmę. Parašė Pr. Johnson. Brooklyn, N. Y. Spauda ir lėšos „Vienybės Lietuvninkų". 1909. Pusl. 14. Kaina 10c.

Tamsybės Guolys. (Iš „Schkize No Antona"). Patiekė Juozas Pleirys. Brooklyn, N. Y. Spauda ir lėšos „Vienybės Lietuvninkų". 1909. Pusl. 16. Kaina 10c.

Kaip Darbo Žmonėms Išsiliuosuoti. L. N. Tolstoj. (Laiškas valstiečiui). Vertė Edm. Steponaitis (Simas Stepas). Brooklyn, N. Y. Spauda ir lėšos „Vienybės Lietuvninkų". 1909. Pusl. 12. Kaina 10c.

Visos trįs augščiau minėtos knygutės galima gauti „Vien. Liet. knygyne už 30 c., taip jau ir kituose knygynuos beipas knygų agentus. Gražiai dovanėlė pasiųsti į Lietuvą, nes cenzuros leidžiamos.

Ko mums reikia pirmiausiai? Paskaita skaityta J. Laukio Suvienytų Kuopų Lietuvių Socijalistų Sąjungos Amerikoje susirinkime, Chicagoje, Ill. 21 d. Kovo, 1909. *Anarchistų Dora.* Parašė Petras Kropotkinas. Lietuvių kalbon vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1909. Pusl. 92.

(Žr. ant 6 pusl.)

KAIP BLAIVUS--TIESUS GYVENIMAS VEST. 1)

Gyvenimas žmogui tada klojasi, kai jis — juo daugiau žino, juo save suvaldo ir pilnas yra entuziazmo.

Pamatiniai žmogaus reikalai: apsčiai sviegaus (šviežio) oro turėt, kaip plaučiams taip ir odai; dažnai išsimaudyt ar nusipraust, išsimankštyt (exercise), užtektinai atilsio, miego, galvojimo, jautojimo ir geismų.

Permainant vietą ir papročius, dažnų-dažniausiai reikia tą daryt išlėto, laipsniškai, idant duoti laiką žmogaus fyziologiškoms ypatybėms prisitaikinti prie naujų apystovų.

Oras. Buvok ant oro tiek daug, kiek tik galima.

Kvėpuok per nosę, ne per burną.

Budams viduj laikyk orą sviegų, kaip galima: a) išvedinant kambarį pirma busiant jame, b) nuolatos leidžiant mainyties orui esant ruime. Tam tikslui yra langai.

Geistinas yra ne tiktai oro grynumas, bet jo vėsumas, sausumas ir jo mainymasi,— žinoma, be didelių pagairių (ciąg). Įkurintuose kambariuos dažnai vienok oras buna jau persausas, užtai su nauda jį galima padrėkint.

Drapanos turi but užtektinai šiltos. Tečiaus geriausios tokios, kurios vos-vos užlaiko šilumą. Skystumas audeklo yra labai svarbus dalykas, kaip dėlei marškinių, taip ir visų kitų drabužių. Juo audeklas skystesnis, tuo daugiau pro jį sunkiasi sviegaus oro, tuo labiau žmogaus oda išmoksta-,junksta atlikti savo pareigas liuosai, be didelio apsikamšymo rubais, ir tuo mažiau jai paskui kenkia staigios oro permainos. Maudykies po orą (buvok vienmarškinis jame) taip tankiai ir taip ilgai, kaip galima.

Vanduo. Kasdien gerai yr nusiprausti, ne tik dėlei švarumo, bet ir dėlei odos pamankštymo (gymnastikos). Tam tikslui geriau šaltas, negu šiltas vanduo. O da geriau, trumpai apsiplovus šaltu, persilieti šiltu ar drungnum vandeniu. Nuvargus tinka karšta maudynė, bet trumpa — vos kokią pusę minutės.

Puikus atilsis dirksniams (nervams) —neutrališka maudynė: pradedant karštu vandeniu, nuo 98, sakysim, laipsnių ir nusileidžiant iki šalto — 5 laipsnių.

Tėmyti į geriamąjį vandenį, kad nebutų drumzlių ir pavojingų užgamų (germs). „Minkštas" vanduo geresnis už „kietą". Ledinį vandenį geriant reikia per dantis perkošti ir burnoje apšildyti pirm nurysiant. Bet abelnai, ledinis vanduo — negirtinas: nors sakoma, jog pačias užgamas (germs) ledas užmušąs, bet jame gali pasilikti užgamų perai (spores).

Labai geras budas užlaikyti liuosus vidurius, geriant po stiklą šalto vandens už pusvalandžio prieš pusryčius ir prieš eisiant gult.

Užkietėjimas vidurių taip gi duodasi prašalinti tankum įleidimu sėdimojon šalto vandens (nuo 80-75 laipsnių), jeigu jaučiasi, kad viduriai užsikimšo dėlei patekusių juose kokių-nors nuodų, ypač nuo kokių-nors blėkinėse laikytų valgymų. Leidimas sėdimojon vandens visuomet ne blogas budas suminkštinimui vidurių, ypač kada jaučiasi nesmagu, pav. nuo šalčio. Po šalto leidimo, galima leist biskį šilto, kad atgaivinti sėdimosios nervus ir sušvelninti išmatoms kelią.

Vienok geresnis budas užlaikyti tvarkoje vidurius, tai prižiurėti valgį, kad nebut perdaug kietas, klijingas ir riebus; taip-pat kasdien reikia užtektinai kuną ir vidurius išmankštyti, jei ne prie darbo, tai gymnastika.

Maistas. Dantis ir smegenis kasdien po kelis syk labai atidžiai nušveisti; dantis šveičiant gerai vartoti palaido šilko sruogelė. Užlaikymas švarume burnos naudinga netiktai dėlei dantų, bet ir dėlei vidurių.

Valgant reikia patol kramtyti, pakol maistas nejučioms iš burnos atsidurs skilvyj; prie to omenė vienok turi buti atkreipta ne į kramtymą, bet į maisto skanumą. Maistas tiesiog reikia sukramtyti ir juomi gardėties visai nemintijant apie patį nurijimą. Pripratę prie šitokio valgymo budo, jeigu męs vienintėliai tesirupinsime ištraukti iš maisto gardumą ir kvapsnį, tai greitai persitikrinsime, kad nurijimu maisto pati kuno prigimtis pasirupins, lygiai kaip mums netėmijant atsibuna kvėpavimo procesas. Juo daugiau jųs atsidėsite ant savo omės (instinkto), tuom pati omė bus labiau normališka, stipresnė ir veiklesnė. Daugumos žmonių omė yra visai iškraipyta-suluošinta, per skubinosi paprotį ir vartojimą abnormališko (netinkamo) maisto.

Geriant kokius skystimus, reikia nenuryt tiesiai, kaip vanduo, bet išlėto sriubčiojant ir sumaišius su saliva (seile) nuryt išgarėdautus gurkšnius, tarsi gryną valgį.

Kaip tik užeis pirmą sykį mįslis, kad jau sotus, reikia *tuojaus* paliaut valgius. Jeigu žmogus valgo neskubotai ir gerai, tai ir čionai jam ateis pagelbon geriausis vadovas — omė (instinktas).

Tankumas valgymo rakų reikia taip nustatyt, kad patol neimti naujo maisto, pakol senasis skilvyje da nebus gerai apdirbtas ir išėjęs; skilviui, taip jau kaip ir kiekvienam žmogaus organui reikia duoti atilsėt ir prisigaminti naujų gromuliavimui sulčių. Šitam atvejyj patsai apetitas buna geriausiu vadovu. Miegoti geriausiai kada skilvis tuščias. Maistas skilvyje ant nakties įdėtas, išpradžių atitraukia nuo galvos kraują, o paskui kaip paleidžia, tai visiškai sutramdo antrojo pusnakčio miegą. Tečiaus prieš eisiant gulti galima gerti vanduo, pagaliaus vaisius valgyti.

Nepaprastai aštri dieta ir alkavimai buna pavojingi. Neesant geresnių valgių, verčiau valgyti nors ir prastesnius, jeigu tik yra noras ir jeigu be valgio jaučiasi silpna.

Prie kiekvieno valgymo reikia vartot bent kokių žalių produktų — riešutų, vaisių, salatų, pieno.

Žemiaus eina plokšti lentelė su išvardytais tankiausiai vartojamais valgiais, iš kurių pagal kieno mėgimą galima stalan pasirinkti. Štai jie: vaisiai, riešutai, kruopos (sykiu ir duona), medus, sviestas, bulvės arba kitos daržovės, pasukos, neperdaug druskos, grietinės, pienas, obolaičiai, kiaušiniai, varškė ir trupinti suriai, rugusis pienas, cukrus, šekoliadai ir kokao, mėsa, žuvis, paukštiena, kiaučiai, jaknos, ragaišiai, pudyti suriai, mėsos sriubos, jukos, arbata ir kava, pabikštės (condiments, zrazai, apart druskos), alkoholius.

Niekas iš viršuj minėtų produktų negalima absoliutiškai pasmerkti, kaipo kenksmingi, jei bent kokį šešetą iš paskutinių, su jais sykiu ir tabaką, galima kartais praleisti, kaipo netinkamus silpnesnio sudėjimo sveikatai. Vieton kokio nors valgio ypatingai saugoties, geriau sekti savo apetito reikalavimus, imant kartais ir tokius, kurių kitais laikais nevalgai. Abelnai geresni yra valgiai kieti ir sausi, negu minkšti ir skysti; jei bent kieno skilvis negalėtų sumalt, tai tada tik jų vengt.

Prašalinimui atsirandančių viduriuose gedimo bakterijų, Mečnikovas rekomenduoja vartoti pasukas ir rugštų pieną. Abelnai da ir šie produktai hygienos gana augštai statomi, kaip minėti rugštus pienas, pasukos, taip ir pieninis (ne iš mielių darytas) kumisas, kefiras, yogurtas ir tp. rugštimai.

Kregždunaitis.

*) Prof. Irving Fisher, diekonas politiškosios ekonomijos ir „Šimto Vyrų" prezidentas Yale universitete, World's Work, Jun. 09. „Simple Rules for Right Living".

Kritika ir bibliografija.

Tamsybės guolys. (*Iš „Schkize No Antona"*). *Patiekė Juozas Pleirys. Brooklyn, N. Y. 1909. pp. 16.*

Šitas veikalėlis, nors parašytas proza, bet skaitai, yt poeziją. Visas veikalėlis iš penkių dalelių, butent: 1) Nebeturiu, 2) Sumišimo link, 3) Bet visgi, 4) Rauda ir 5) Genijus, nupieštas jautriai, graudžiai, nuo pradžios iki galui, rodos autorius nepasakoja, tik verkte verkia. „Jis" dar vakar vaikštinėjo po gatves, žaidė su mergaitėmis. Parėjo namon, užsidegė žiburį... Žalia šviesa, knygos, paveikslai... Jis nori sutverti, sutverti ką-nors tokį didį, augštą, prakilnų, laisvą ir galingą!... Bet už valandėlės jau pateko rankosna „storabalsių, apsišarmojusiomis barzdomis" ir atsidurė „Tamsybės guolin" tarp keturių muro sienų ir gele-

žies durų. „Anasis" operų autorius, kuriam visas pasaulis delnais ploja ir užia „biss" ir gi „Tamsybės guolyje", ant akmeninių grindžių, po akmeninėmis lubomis, tarpe drėgnų, dvokiančių sienų. Trečiamjam ir gi pasiliko tik viena maža akmeninė trobelė juodomis geležinėmis durimis, — tai „Tamsybės guolys". Ketvirtasai rauda, verkia balsiai, graudžiai, skaudžiai. Tai „Tamsybės guolyje". Ir paskutinysis su *varguoliais* „Tamsybės guolin".

Tąsias raudas–poėzijas prozoje beskaitant, ateina galvon mintis: ar ne perdaug jau čionai tų raudų, skundimosi ir ašarų? Ar nėra autorius tyčia apsimetęs melancholiku? Vienok, man matos, kad ne. Autorius rašo bei piešia tą, ką mato ir jaučia. Nors tos „raudos" yra verstos rodos iš latvių kalbos, bet matosi, taip kaipir originališkos. Jeigu gerb. Pleirys panorės ir nepasigailės darbo, gali buti geru rašytoju, lyriku–prozaiku.

M. B.

KUR JI PASIDEJO?

(*Pagal svetimą lyrą.*)

Kur yra teisybė, kur ji pasidėjo?...
Kas tarnaut' liuosybei stengiasi ant svieto,
Kas į kovą didžią su skriauda išėjo,
Tie retėžiuos' ilsis; tie urve tur vietą...
O kas širdžiai maisto gero nepaduoda,
Kas be baimės savo sąžinę parduoda—
Tie gyven sau laisvėj', svieto piktadėjai!
Kur esi, Teisybe, kur tu pasidėjai?

V. K. Račkauckas.

ĄŽUOLAS.

Ant staigaus augštoko jurių kranto,
Riogso senas ąžuols', samanotas;
Užia audros — jis jų nesupranta
Ir nebijos amžiais apšarvotas.

Bet dažnai ramiame vakarėlyj;
Kada žolės rasa ašaroja,
Jis į jurių žiuri vandenėlį
Ir lig brolis su gamta verkšnoja.

Aš jį radęs smagiai pamylėjau
Ir čionai, pas kelmą atsilsėjęs,
Pasvajoti mėgau ir žiurėjau
Į bangas juružių atsidėjęs.

Cia nekartą draugo sau jieškojau,
Bet neradęs gyvo sutvėrimo,
Vien prie ąžuolėlio atsistojau
Ir gailėjau savojo likimo.

Nes šits ąžuolėlis maloningas,
Nors kentėti tankiai man padėjo,
Bet sustiprint, budams pats galingas,
Manęs silpno jisai negalėjo.

J. Dzenkauskas.

ENERGIJA IŠ ŽEMES.

Pereitą kartą 1) rašiau apie karštį žemės vidurių ir kad tas karštis siekia, sulyginant, visai negilų žemės paviršį. Siuom kart pasidalinsiu su „V.L." skaitytojais žinute, 2) kad tąja žemės šiluma netolimoj ateityje žada pasinaudoti mųsų pramoninkai, kaipo energija varymui mašinų. Bet kaip?

Patėmyta, jog anglinėse ir kitose šachtose Pittsburgo apylinkėje, leidžianties į žemę ant kiekvienų 50 pėdų gilumos temperatura kįla 1°. Celzijaus termometro. Paprastai mokslinčiai yra apskaitę, kad temperatura kįla 1°. ant 30 metrų, tai yra 1°. ant 60 pėdų. Temperatura giliausio Pittsburgo apylinkių šulinio buvo 129°. C. Iš kitos pusės profesorius Agassiz'as patėmijo, kad dar gilesniuose sluogsniuose Houghton, apylinkėse Mich. nesiekia temperatura 100°. C. (butent Kaliumo kasyklose, kurios turi gilumą 4,900 p). Nors temperatura gilinanties į žemę kįla ne visur vienodai, bet negal but jokio abejojimo, kad kįla. Ant šito ir yra statoma teorija gavimo energijos iš žemės.

Iškast ar išgręšti skyles nuo 12,000 pėdų gilumo prie šiandieninių įrankių ir mašinų nėra stebuklu. (Ir be to jau yra iškastos skylės žemėn 6,000 pėdų). Tokiame gilume Pittsburgo apylinkėse temperatura turi siekt 240°. C. Tai yra daug augštesnė užvirimo vandens (vanduo pradeda virt prie 100°. C., jei spaudimas buva paprastas). Tokias skyles arba urvus priseitų kast du arti vienas kito. Kada jie bus gatavi, ant abiejų dugno reikės nuleist dinamito ir kartu paplaišyt. Įvykus sprogimui apatiniai akmens be abėjo truktų ir padarytų kelią perėjimui iš vieno urvo į kitą. Dabar tik reikia leist į vieną vandenį, o iš antrojo apturėtume garą. Garo spaudimas butų didelis, — jis turėtų netik pats savo spėką, bet da prie jo prisidėtų ir dalis spaudimo vandens pirmoje skylėje. Na, o garą žmonės jau moka priverst sukti didžiausias mašinas, traukti traukinius, arba paversti į kitokias energijas.

Bet ar daug apseitų tokios prietaisos? Jei spręst pagal Pittsburgo iškastas šachtas, kurios lėšiavo apskritai po 10,000 dolerių ant vienos angliškos mylios gilumo, tai iškasimas tokios skylės prekiuotų 50-60 tukstančių dolerių. Nėra abejonės, kad šie įdėti pinigai negrįžtų.

Luktelkim metus–kitus, šią teoriją geriaus išdirbs ir apskaitliuos, o pamatysim, kad anglįs bus labai mažai ar ir suvisai nebereikalingos; tas padarys revoliuciją visoje pramonėje, o rezultate bus tukstančiai anglekasių ir kitų darbininkų išmesta ant gatvės....

VIII. 25. 09.

P. Norkus.

1) Žiurėk „V. L" nr. 85 straips. „Truputis iš geofyzikos".

2) Rašyta amerikoniškame laikraštyj „The American Inventor."

H. Sudermann.

Jonas Krikštytojas.

Penkiaveiksmė tragedija su prologu.

ERODIJADA. Arba — (*rodydama į sėdinčią prie jos kojų Salomėją*) — ar nesudrebėjo tavo širdis, pažvelgus į šitą jaunystės žiedą?

JONAS (*tyli*).

ERODIJADA. Arba — ar neikuomet nemanai apie galybę ir apie šio pasaulio karalybes?

JONAS (*patylėjęs*). Nori papirkti mane? Bet ar žinai tu savo kainą? Pusantro gorčiaus miežių— tai perdidelis mokestis už tave . . . kadangi tavo vardas paleistuvė, o ant tavo kaktos parašyta: apgavikė.

ERODIJADA (*pakilusi*). Tu! tu!

SALOMEJA (*apkabindama ją*). Motina!

ERODIJADA (*kiek nurimusi, ironiškai, šaltai*). Privalyčiau uždaryti tave, bet noriu dar pakalbėti valandėlę. Paklausyk dar manęs: kas pasisavina sau teisę buti žmonių teisėju, privalo dalyvauti jų darbuose ir buti žmogumi tarp žmonių.

JONAS (*nustebęs*). Ką tu pasakei?

ERODIJADA. Bet tu taip toli stovi nuo žmonių, kad net žmonių širdies plakimas išrodo tau nesąmone. Turbut tyrų vėjas išmokė tave neapykantos,— ką gi tu žinai apie tuos, kurie gyvena ir nori mirti dėl savo meilės?

JONAS. Ir tu kalbi apie meilę — tu?

ERODIJADA. Matai, juokiuosi iš tavęs, tu, didisai pranašė. (*Juokiasi.*)

SALOMEJA. Motina! pažvelgk į jį — tylėk!

JONAS. Taikyk savo nuodus į mane, o gerai pataikei juos. Bet (*rodydamas į langą*) pažvelgk į tuos žmones, kurie griežia dantis ant tavęs, nes atėmei iš jų paskutinį duonos kasnį. Sakai, kad nepažįstu jų . . . Bet aš žinau jų vargus, jų nelaimes, ir, atsistojęs prieš tave sakau tau: Bėda tau, jei tu prisidėjai prie jų vargų ir nelaimių padauginimo. Bėda tau! bėda!

ERODIJADA (*pribėgusi prie durų*). Sargyba— sargyba!

SCENA 10.

Tie patįs. Du sargybos kareiviu.

ERODIJADA. Išveskite šitą žmogų.

JONAS (*šypsodamosi*). Žiurėk tiktai, ką darai man!

ERODIJADA. Išveskite šitą žmogų — šalin — ant gatvės . . . (*puola kedėn.*)

SALOMEJA. Atėjai liepsnoje!

JONAS (*traukiasi prie durų*).

(Uždanga nusileidžia.)

Treciasai veiksmas.

Grįčia Juozapato namuose. Gilumoje durįs į gatvę, šale jų geležimis užkalti langai. Kairėj pusėj durįs į kitą grįčią, dešinėj pusėj taip–pat durįs. Priešakyje kairėj pusėj batsiuvio įrankiai. Viduj scenos stalas, aplinkui kurį daug mažų žemučių staliukų. Dešinėj pusėj lova, prie jos staliukas ir didelis stalas. Visa neturtinga, bet netuščia. Grįčia apšviesta molinėmis lemputėmis.

SCENA 1.

Jaėlė su vaiku prie kruties. Du kitu vaiku šale jos. Kairėj pusėj stovi kelios moters ir klausosi pro duris, už kurių girdėt psalmų giedojimas. Gieda vyrai.

BERNIUKAS. Ką jie dabar, mama, gieda?

JAELE (*išbalusi*). Jie, mano vaikeli, gieda psalmes.

BERNIUKAS. Ar, mama, ir pranašas gieda drauge su jais?

JAELE. Negaliu užgirsti to, vaikeli. (*Pro vidurines duris įeina dvi moteri.*)

PIRMOJI IEJUSIŲJŲ. Jaėle, girdėjome, kad tavo namuose valgo velykas didisai pranašas. Ar pavelysi pamatyt jį?

JAELE. Įeik gi.

VIENA PIRMIAU BUVUSIŲJŲ MOTERŲ. Paskutinis, ten, kairėj pusėj— tai jis.

PIRMOJI. Tas, kurs taip neramus sėdi?

ANTROJI. Aš bijočiau jo. (*Tuo tarpu nutįla giesmės.*)

PIRMOJI. Sako, buk atėjęs miestan Erodo teistų. Ar teisybė, Jaėle?

JAELE. Nežinau.

BERNIUKAS. Žiurėk, mama, dabar geria ketvirtą taurę. Tuojau ateis.

PIRMOJI Ar jis palaimino ketvirtąją taurę?

ANTROJI. Ne, Juozapatas.

PIRMOJI. Kodėl gi, Jaėle, ne jis?

JAELE (*nieko neatsako*).

PIRMOJI Žiurėkite, pakįla.

KITA. Jaėle, ar ateina čia?

JAELE. Štai lova, kurioje ilsėsis.

KELIOS. Tai sudiev, Jaėle.

JAELE. Sudiev. (*Išbėga moters.*)

SCENA 2.

Jaėlė su vaikais. Jonas. Juozapatas. Amarija.

JUOZAPATAS. Čia pats vienas esi, rabbi. Kiti pasiliko kieme.

JONAS. Ačiu tau, Juozapatai.

AMARIJA. Ir nuo manęs ačiu, Juozapatai.

JUOZAPATAS. Padėkavok, Amarija, jam, kad valgei su mumis. (*Kuomet Jonas sėdasi, tyliai Amarijai.*) Eiva! (*Pamato Jaėlę, kuri nepastebėta stovėjo prie durų.*) Jaėle, ir tu čia su vaikučiais?

JONAS. Ar tai, Juozapatai, tavo žmona?

JUOZAPATAS. Taip, rabbi.

JONAS. Ir vaikai tavo?

JUOZAPATAS. Taip, rabbi.

JONAS. Neikuomet nesakei man, kad . . . Tavo vardas Jaėlė — tai vadino tave?

JAELE. Taip, rabbi.

JONAS. Kodėl neprisiartini?

BERNIUKAS. Bijome tavęs, rabbi.

JONAS (*šypsodamosi*). Kodėl gi bijote?

BERNIUKAS. Nežinau.

JUOZAPATAS. Dovanok jam, rabbi, matai, jis—

JONAS. Juozapatai, ar įtikėsi man savuosius valandėlei?

JUOZAPATAS (*išeina su Amarija*).

SCENA 3.

Jonas. Jaėlė. Vaikai.

JONAS. Liudnai žiuri tavo, Jaėle akįs. Ar kokį neramumą turi širdyje.

JAELE. Klaupkies, mano suneli, Baruke, klaupkite abudu.

BERNIUKAS (*verksmingu balsu*). Mama!

JONAS. Kas čia bus, Jaėle?

JAELE. Sakykite: prašome, rabbi!

VAIKAI. Prašome, rabbi.

JAELE. Ir šitie mažutėliai prašo, nors dar nemoka prašyti—

JONAS. Ko prašo?

JAELE. Idant sugrąžintum jiems tėvą, nes, žiurėk, neturi duonos.

JONAS (*pakelia vaikus*). Tik ką valgėme tavo namuose avinėlį, o tu sakai, kad neturime duonos.

JAELE. Ne apie šiandieną kalbu, šiandien ir biedniausis žmogus turi. Žiurėk, rabbi! ištiesų esi didis pranašas ir daug davei žmonėms, bet man atėmei — man ir šitiems vaikams — mums atėmei visa, ką turime.

JONAS. Kaip gi tai, Jaėle, gali buti?

JAELE. Žiurėk! Nuo senai mano vyras vaikščioja pas tave į tyrus, tuomet rudija čia šitos geležįs ir laukia bado. Bet noriai kęstumėm badą ir mirtumėm badu už jį, jei nebutum atėmęs iš mus jo širdies ir jo meilės.

(Toliaus bus.)

Maksim Gorklj.

Nereikalingo žmogaus gyvenimas.

Miego sugniaužytas, apdribęs Petro veidas susirauke, pilkos akįs žiurėjo nemaloniai. Jis rengėsi ir kalbėjo nuobodžiu, bambančiu balsu.

— Mųsų tarnystė — tai ne juokai . . . Jei galima butų išsyk imti žmones už gerklės, tai žinoma... O čia tu turi su kiekvienu pasivaikštinėti bent porą šimtų varstų ar ir daugiau . . . turi dasižinoti, kur ir kuomet jis buvo, su kuo buvo . . . ir abelnai— viskas reikia žinoti . . . Viskas!

Vakar, nežiurint i visus dienos įspudžius, Petras pasirodė Klimkovui vertu atidžios ir vikru žmogum, dabar gi jis kalbėjo įtemptai, judėjo nenoriai, ir viskas puolė jam iš rankų. Tas padrąsino Klimkovą ir jis užklausė:

— Ar visą dieną reikia vaikščioti gatvėmis?

— Kartais ir naktimis pavaikščiosi . . . trisdešimties laipsnių speigas, traška . . . Mųsų tarnystę pramanė labai nedoras velnias . . .

— O kada jau visus juos išgaudys?... — vėl užklausė Jevsiejus.

— Ką tokį?

— Tuos — neištikimus . . . priešus . . .

— Sakyk — revoliucijonierius arba politiškuosius . . . Kas žino, ar mudu su tavimi išgaudysiva juos . . . Jie, tur buti, dvyniais gema . . .

Arbatą begeriant Petras atsiskleidė savo knygutę, pažiurėjo į ją ir iš sykio atgijo, pašoko nuo kedės, greitai padalino kortas ir ėmė rokuoti.

— Tukstantis du šimtu šešioliktas padalinimas . . . Turiu: tris lapus, septynius čirvus, bubnų tuzą . . .

Išeidamas iš namų, jis apsirengė juodu švarku, pasiėmė kailinę kepurę, į rankas portfelį, tapo panašus į įrėdnį ir rusčiai tarė:

— Greta su manimi neik gatvėmis, nekalbink... Aš užeisiu į tulą namą, o tu pareisi sau kiemsargio butan, pasakysi ten, kad tau reikia pafaukti Timofiejevas. Aš greitai . . .

Idant nepamesti Petrą praeivių bury, Jevsiejus žengė paskui ir vis žiurėjo į jį, bet staiga Petras pražuvo. Klimkovas nusiminė, puolė pirmyn, sustojo, prisiglaudęs į geležinį gatvės žibintuvo stulpą—priešais jį riogsojo didelis namas su pinučiais ant pirmojo augšto langų; už stiklų buvo tamsuma. Per siaurus vartus matėsi tuščias, apytamsis kiemas, didelėmis plytomis išgręstas. Klimkovas pabugo eiti tenai ir, neramiai tripdamas kojomis ant vietos, dairėsi aplinkui.

Iš kiemo greitai išėjo žmogus paprastame švarkuke, su kepure ant kaktos užsmaukta, su ruda barzdele, jis mirktelėjo į Jevsiejų piktomis akimis ir nebalsiai pratarė:

— Eik šią . . . Kodėl tu neužėjai pas kiemsargį?

— Aš tamstą pamečiau?... — prisipažino Jevsiejus.

— Pametei? Na, žiurėk, užtai gali gauti į sprandą . . . Klausyk: ketvirtas namas nuo čia žemiečių įstaiga. Tuojaus išeis iš ten tarnaujantis tenai, vardu Dmitrij Iljič Kurnosov — atmink! Štai tu jį ir dabosi — supranti? Eikiva, aš tau jį parodysiu . . .

Ir neužilgo Klimkovas, tartum mažas šunytis, skubinai žengė trotuaru paskui žmogaus su panešiotu švarku ir sugniaužyta juoda skrybele. Žmogus tas buvo augštas, tvirtas, ėjo greitai, plačiai mojavo lazda ir balsiai beldė ją į akmenis. Iš–po jo skrybelės leidosi ant pakaušio ir ausų juodi jau apyžili garbeniuoti plaukai.

Jevsiejus retai tesigailėjo žmonių, bet dabar kažin kodėl atėjo pasigailėjimo jausmas ir priverstinai liepė jam kaž–ką veikti. Sušilęs, jis greitai, mažais žingsniais perbėgo į antrą gatvės pusę, užbėgo už akių, vėl perėjo gatvę ir susidurė su tuo žmogum krutinė į krutinę. Priešais jį pasirodė tamsus, barzdotas veidas su suaugusiais antakiais, išskaidyta šypsa, mėlyni akiniai, plati kakta, raukšlių išrėžyta. Žmogus kaž–ką niuniavo, ar kalbėjo į save — jo stambios lupos judėjo.

Klimkovas sustojo, nušluostė delnais sušilusį veidą, susikumpino ir ėjo paskui jo, akis į žemę įsmeigęs ir tik retai pakeldamas jas, kad nepamesti savo dabonę.

— Nebejaunas, — mįslijo jis. — Neturtingas, matyt . . . Vis tai iš beturtės. . . Iš baimės taip gi...

Atsiminė Dudką, krustelėjo.

— Primuš jis mane . . .

Ir gaila pasidarė Dudkos.

Namai žiurėjo į jį nuvargusiomis ir dumblinomis akimis, į ausis lindo gatvės triukšmas, pliauškėjo ir taškėsi skystas, šaltas purvas. Klimkovui buvo nuobodu, skaudu, atsiminė Rajisą . . . Ir traukė jį kaž–kas iš gątvės į šalį . . .

(Toliaus bus.)

Dvi kelioni į tolimą šiaurę. Su 17 paveikslėlių. Sutaisė S. Matulaitis. Chicago, Ill. 1909. Pusl. 88.

Milijonai Vandenyj. Br. Vargšas. Drama trijose veikmėse. Chicago, Ill. 1909. Pusl. 32.

Pirmi žingsniai. Br. Vargšas. Drama 4-se veikmėse. Chicago, Ill. 1909. Pusl. 50.

Iš Muzikos Srities. Mikas Petrauskas. Chicago, Ill. 1909. Pusl. 24.

Keplos Kančios. Eilės. Parašė Liepukas. Chicago, Ill. 1909. Pusl. 28.

Rymas. Emile Zola. Romanas, versta iš francuzų kalbos. Chicago, Ill. 1909. Pusl. 432.

Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje (1569—1795). Parašė Jonas Šliupas M. D. Ir *Lietuviškas Statutas Zygmanto I.* Pagal T. Čackį parašė Jonas Šliupas M. D. Chicago, Ill. 1909. Pusl. 552.

Visos augščiau įvardytos 8 knygos ir brošurėlės yra išleidimai „Lietuvos", 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill. iš kur ir prisiųsta mums paminėjimui.

Vienatinis Savo Rųšies Lietuviškai-Angliškos Kalbos Rankvedis ir Kaip Tapti Jungtinių Valstybių Piliečiu. Parengė S. P. Tananevičia. Chicago, Ill. Spauda ir lėšomis „Kataliko", 3244 Morgan str., Chicago, Ill. 1909. Pusl. 154.

Prisiųsta iš „Kataliko" Redakcijos.

Mųsų žinguné.

Menkutis — „Patremtam Europos revoliucijonieriui" (vertimas iš Whitmano). *J. Alyras* — „Valparaiso". *M. B.* — „Kritika ir bibliografija". *Jovarėlis* — „Teismas". *K. J. Baronas* — „Jubilėjų metai". *Papléštakis* — „Streiklaužis". *P. D. Papartis* — „Lai bus ir mano grašis".

Krasos dėžuté.

J. B. Sibiras:— Juokeliai perdaug riebųs — netinka. Eilutės neišturėta iki galui. Matysim.

Vietines žinios.

— „Williamsburgo Vartotojų Draugystė" vystykluose užsispaudė. Rugpjučio 26 d. buvo paskutinis akcijonierių susirinkimas, kuriame 13 balsų prieš 10 nutarė likviduoties ir atsiimti įmokėtus už akcijas pinigus. Kas to iširimo per priežastis vėliau paaiškės.

— Vienas Brooklyno lietuvių, Povilas Glamža, išrado patobulintą mašiną. Su jos pagalba vanduo, vėjas ir garas galėsiąs padaryti daug daugiau pajėgos, negu su šiandieniniais inžinais. Be to šita mašina labai maža vietos užimanti ir lėšiuosianti vos ¼ dabartinių inžinų. Išradėjas paeina iš Kauno gub, Panevėžio apskr., Repeniškių kaimo; mokinęsis Petrapilėje ir Liepojuj techniškose mokyklose.

— Iš New Yorko einantis žydų radikalų laikraštis „Forward" (Pirmyn) padarė sensaciją apskelbdamas tulą ganą turtingą rusą, Evalenko, Rusijos šnipu. Kiti rusų laikraščiai taip gi rašė, kad New Yorke esąs vienas įžymus revoliucijonierius, kurs podraug ir rusų valdžiai patarnaująs, tik neišdavė pavardės. Dabar Evalenko smarkiai protestuoja ir pasiduoda net Paryžiaus revoliucijonierių teismui, žadėdamas jan savo lėšomis nuvažiuoti. Ant jo jau senai puolė nuožvalga, o treji metai atgal buvo šauktas revoliucijonierių pasiteisinti.

ŠPIKUČIAI.

Sunki liga.

— Ar matai ana ve kur tą senį? Jį gydyt atsižadėjo jau dvylika daktarų...

— Vaje, vaje! Tai baisi liga. O kuo jis serga?

— M-mat jis nei vienam daktarui nemoka...

Kavinėje.

— Ką tamista darytum — klausia įsikarščiavęs politikierius, — jei tamistą kokis laikraštis apšauktų melagium ir ir mušeiva?

— Hm-m, — atsakė advokatas — tamstos vietoj budamas apmįslyčiau: ar čia reikia pasitaisyt, ar redaktoriui išpilt kailis.

* * *

Teisme.

Teisėjas: — Liudininke, Blausiau! Štai kaltinamasis ginasi, kad jis jokio triukšmo ant gatvės nedaręs.

Liudininkas, nakties sargas:— Meluoja jis, ponas teisėjau! Jis taip bliovė, kad iš šito jo triukšmo net ir aš pabudau!

* * *

Bet štai kur liuosybe!

Studentas į vežėją:—Ar esi liuosas?

— Taip, ponaituk. Tfcu! šyve . . . O kur važiuosim?

— O, aš ne dėlto klausiu: tik sveikinu mužikėl — tegyvuoja liuosybė ir liuosi!!

—?!?

Nejaugi tau baisi permaina? Juk nieko sviete be permainos nesiliečia. Pati abelnos prigimties esybė susideda iš permainų. Pagalios vandens sušildyti negalima be padarymo permainos malkose, bet permainos daiktų ir maisto nepasidarysi. Suprask, kad ir tavęs laukianti permaina neišvengtinai rišasi su paprastuoju dalykų bėgiu. Apie vieną tik reikia rupinties, idant nepadaryti ką-nors priešingą tikrajai žmogaus prigimčiai, elgties visame kaip ji rodo.— Morkus Aurelius.

Elizabethe prakalbas!

Elizabeth, N. J. Lietuviškas Ukėsų Klubas parengia prakalbas ant 15 d. šio mėn., 7½ val. vakare svetainėje p. Corčika South Park cor. Front str. Kalbėtojas pribus D-ras Jonas Sliupas.

Užprašo tautiečius ir tautietes

Komitetas.

Pajiėškojimai.

Jieškau savo brolių: Polito ir Juozo Maslauckų. Jiedu paeina iš Suvalkų gub., Seinų pav., Kudrėnų gmino, Cimaniųnių sodžiaus. Taip gi jieškau savo švogerio Ant. Mikkliionio; paeina iš Suvalkų gub. Selnų pav., Leipinų gmino, Veršelių sodžiaus. *Kas* žinot kur jie buna, ar jie patįs, meldžiu duot žinią šiuo adresu:

Antanas Maslauckas,
59 Michane Alley,
Plymouth, Pa.

Jieškau Klemenso Dergužio, 4 pėdų ir 4 colių augščio, 18 metų, juodų akių, melsvų plaukų, dantįs juosvi. Jis atvažiavo Brooklynan 21 d. rugpjučio ir pereitą ketvergą, 26 rugpjučio iškraustė Kazio Linkonio baksą, išėmė 25 dol. ir išbėgo. Pirmiaus gyveno Pittsburge. Paeina iš Kauno gubernijos, Panevėžio pavieto, Ramigalos valsčiaus, sodžiaus Džiugailų. Jeigu kas apie jį pranešė, gaus gerą dovaną. Meldžiu rašyti adresu:

K. Linkonis,
68 North 8-rd str.
Brooklyn, N. Y

(98)

Reikalinga prie namų darbo lietuvaitė, mažoje šeimynoj, geros išlygos. Gali but kad ir nesenai atvažiavus iš Lietuvos. Norinti aiškiau dasižinoti, lai kreipiasi šiuo adresu:

Mrs. P. Stackwell,
1112 Blake ave.
East New York (Brooklyn)

(98)

Ant pardavimo.

Parankioje vietoje mėsinyčia. Viskas naujai įtaisyta. Savininkas negali laikyti užtai, kad nevedęs. Prašau pribut kuogreičiausia, arba pajieškau sau merginos dėl apsivedimo, kuri įnestų nors $500; esmiu jaunas vaikinas, 26 metų, kalbantis 4 kalbas apart angliškos, tinkantis prie biznio. Prašau greit rašyt arba pribut ant adreso:

J. Danell,
94 Clinton Pl.
Yonkers, N. Y.

Parsiduoda rubsiuvystės įstaiga.

Labai geroj vietoj, ant geros gatvės. Randa pigi, paranku gyventi ir viską nusipirkti kaip vedusiam taip ir pavieniui. Yra gyvenamiejie ruimai ir graži šviesa dėl darbo. Pačta ir banka, tik per keletą durų. Priežastis pardavimo — tai susirgimas savininko, kurs susižeidė ranką. Jeigu pirks kriaučius ir nemokantis kirpti, tai aš galiu išmokinti, nes esu pilnai baigęs New Yorko kirpimo kolegiją. Įstaiga gyvuoja jau šešti metai. Parsiduoda labai pigiai. Kreipties laišku ant šio adreso:

J. K. Mackow,
Custom Tailor, 130 Main str.
Luzern, Pa.

(28)

Ant rendos du fornišrumai, dėl vieno ar dviejų nevedusių, arba nesenai vedusiai porai. Galima ir atskirai po vieną ruimą. Prieinama mokestis. Atsižinoti ant vietos pas:

Joe. Elgeen,
93 So. 2 nd st.,
Brooklyn, N. Y.

Sugryžtanti pergalėtojai

Nuo neatmenamų laikų pergalėtojų sugryžimas buvo apvaikščiojamas visos tautos. Kiekvienas stengėsi parodyti savo meilę ir pasižvent timą. Gali buti netinkamu, be teisinga sulyginus su tuo prasinešančią pirmyneigą Trinerio Amerikoniško Eliksyro Karčiojo Vyno Jis pergalėjo visus nuduotojus, nes geresnių šitos rųšies vaistų negalima nė vienam padaryti. Jei tas butų galima, tai tas butų vėl padaryta tik Trinerio. Jo laboraterijos, po priežiura mokslininkų yra pavyzdžiu švarumo ir prieinamos kiekvienam. Jo vaistai yra žinomi žmonėms kaipo ištikimos gyduolės visose skilvio, žarnų ir kraujo ligose. Vartok juos kaip tik valgumas sumenkės ar jau siesi silpnu ir pailsusiu be jokios matomos priežasties. Gaunama aptiekose. Juozapas Trineris, 616-622 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

No. 1005. — Gvarantuota per W. F. Severa Co. sulyg įstatymais apie Maistą ir Vaistą, nuo 30 d. Berželio, 1906 m.

Chroniškas Reumatizmas,

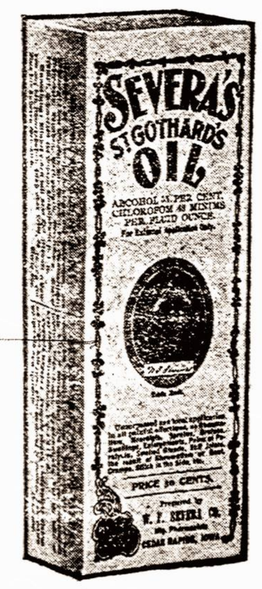

skaudejimas pečių, štivumas kaklo, laužymas kaulų, visoki sutinimą, nesmagumą, sumušymą, skaudejimą muskulų ir visokius traukučius — visą tą galima sunaikinti ir pilnai išgydyti, jeigu vartosi

SEVEROS SZV. GOTHARDO ALIEJU

ant skaudančių vietų. Tas aliejus sumažins uždėgimą, prašalins skaudėjimą ir apsaugios kraują nuo nečystumo, kuris gali apsireiškti skaudančioj vietoj. Tas aliejus kaipo linimentas tinka visokiam skaudėjime ypatingai farmeriam, amatininkam ir darbininkam. Geriausias vaistas no skuros ligu. Kaina 50c.

Negalejo rasti atsakanczio vaisto.

,,Turejau skaudėjimą kryžiuj ir traukučius koju ir per ilgą laiką negalejas rasti atsakančio vaisto. Kasdien buvo blogiau iki ne pradejau vartoti Severos Šv. Gothardo, ir tas išgelbe manę no skaudejimų." Ant. Žencina, Westville, Ill.

Ant pardavimo koznoj aptiekoj. Neimk falsifikaciju.

Pilvo Ligos

apsireiškia visada no neatsakančio malimo priimto valgio. Prieg tam priguli: užkietejimas, dispepsija, nemalumas, vemimas ir tt. Kožnam tokiam atsitikime

Severos Gyvasties Balsamas

pasirode geriausiu vaistu, kuris greit prašalina ligą ir pastiprina. Duoda jauną pajiegą ypatom kurios kentejo ilgą ligą ir labai sustiprenus. Geriausias gyduolis no nemalumo.

Kaina 75c.

Saugokis!

Dabartiniam laike, kada oras taip tankei mainosi, žmones nepapratę prigulinčiai tėmyti ant savo sveikatos. Nuo to užpuola ant ju lengvas šaltis, pradeda po biski koseliot, bet je ir ant to nežiuri. Taigi apsaugome ir duodame rodą kad gyditumet kosulį.

Severos Balsamas ant Plaucziu

tokiam atsitikime jau tukstančius išgyde. Jokio šlekto nepadaro, o pasirode kuopuikiausiu gyduolu ant plaučių. Geriausias nuo pažandžiu ir ilgai negydito kosulio.

Kaina 25 ir 50 centu.

DAKTARO PATARIMAI DOVANAI.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

NUOGI ŽMONES!

Praėjus vasarai ir užstojus vėsiems vakarams, reikia atsakančiai sunaudoti laiką, kad pažinti pasaulį ir nuogus žmones; o savą prisidengti, kad nebuti tokiais nuogaliais ant knno bei proto, kaip vyrai teip moterįs, kuriuos aprašo su visais jų gyvenimo darbais:

„BALTRAMIEJAUS NAKTIS".

Yra tai viena iš akyviausių naujai išėjusių knygų, ką tik iš po spaudos! Ji yra teip labai pageidaujama, naudinga ir smagi skaityti kaip ir „RAISTAS".

„BALTRAMIEJAUS NAKTIS" pati už save kalba ir tie, kurie ją skaitė. Iš daugelių, čion nors keletą talpiname:

Guodotinas Tamista J. Naujokas!

„BALTRAMIEJAUS NAKTĮ" apturėjęs perskaičiau, už ką esu labai dėkingas! Vertimas ir kalba labai gera, spaudos darbas atliktas puikiai. Knygos įtura labai žingeidi ir naudinga, apšviečianti protą ir be abejonės šitą knygą lietuviai ant pagriebimo skaitys, ji labai platinsis. Naudingas darbas!

Labo velydamas, L. M. Kaziunas,
Shenandoah, Pa.

Malonus Tamista!

Apturėjau „Baltramiejaus Naktį" ir niekas mane teip labai nenulinksmino kaip šita knyga. Yra tai puikus rubas, geriau papuošia protą, ne kaip kokie puikiausi kuno rubai. Iš tos knygos daug dasižinojau, ką kitur nieko to negalėjau surasti. Širdingą ačiu už išleidimą!

Su širdingais linkėjimais, A. Keršis,
Box 420, Turtle Creek, Pa.

J. Naujokas. Garbus viengenti!

Dėkingas už „Baltramiejaus Naktį", yra tai neapsakomos vertės naudinga knyga, kad net nežinau kaip už tokį veikalą galėčiau Jums atsilyginti. Jeigu ne toksai mano dabartinis užsiėmimas, tai eičia ir išplatinčia tarp mųsų miesto lietuvių. Dar kartą tariu ačiu!

Su guodone, A. Povilaika,
804 Bank st., Waterbury, Conn.

Bet ir kiti viengenčiai nemažiau prakilniai rašo, dėkavodami už „BALTRAMIEJAUS NAKTĮ". Kad teip akyva, naudinga ir pageidaujama knyga, linkėtina ją perskaityti kiekvienam. Nors tai didelė knyga, o *kaina tik 75 centai.*

Čionai paduodame antgalvius skirsnių įtalpos:

Reitarai. Ant rytojaus. Karaliaus dvariečiai. Atverstas. Pamokslas. Partijos vadovas. Pasikalbėjimas autoriaus su skaitytoju. Pirštinaitė. Medžioklė. Vienmušis ir Kierkų Pieva. Baltoji magija. Apšmeiža. Pasimatymas. Tamsuma. Prisipažinimas. Privatiška audijencija. Apskelbtas. Kordeljeras. Jotė. Paskutinis bandymas. Dvidešimta ketvirta Rugpjučio diena (t. y. „Baltramiejaus Naktis"). Du vienuoliu. La Rošelio apgulimas. La-Nu. Užpuolimas ir Ligonbutis bei galas nuogųjų.

Steliuojant siųsti 75 ct. markėmis ir adresuoti:

J. Naujokas,
(„Vienybė L.") 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Galima gauti ir pas literaturos agentus ir Lietuvoje yra sandėlis: **M. Šlapelienės-Paseckaitės Knygyne, Vilniuje. 13. Šv. Jono gatvė.**

„RAISTO" jau agentams neduodu, bet stačiai nuo savęs tik už **$1.00.** Netrukus ir su BALT. NAKT." teip bus.

Išleidėjas J. NAUJOKAS.

No. J. 82. JUODO METALO NUOLATINIS KALENDORINIS LAIKRODELIS

Tiktai $3.95, mūsų draugystės sąnariams už $3.55.

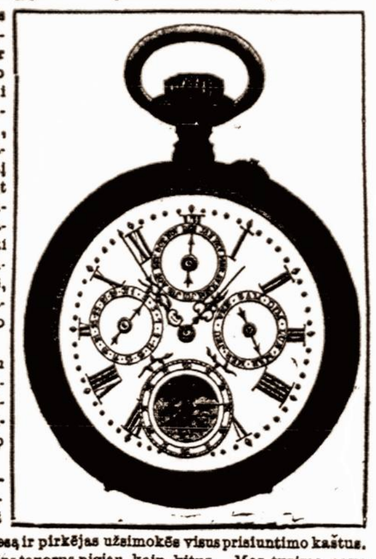

Labai puikus nuolatinis kalendorinis laikrodėlis, kuris visada parodo sekundas, minutas, valandas, sanvaites ir mėnesio dienas, mėnesius ir visada parodo kaip mėnulis stovi. Užlaiko labai gerai laiką ir yra pilnai per mūsų firmą gvarantuotas. Pryšakys labai puikus, auksinės rodyklės ir su auksiniais pagražinimais. Kitos firmos parduoda tą patį laikrodėlį už kelis kartus daugiaus, bet mes paleidome už tą prekę, kad apgarsinti mūsų pirklystę, nes norime parodyti savo tautiečiams, jog mes galime parduoti geresnius tavorus ir pigiaus kaip svetimtaučiai, nes mūsų firma yra labai didelė, ir mes pirkdami daug ant karto, pigiai galime pargabenti iš Europos arba imti nuo Amerikos fabrikų.

Ee lenciugėlio duodame už $3.95, mūsu draugystės sąnariams už $3.55, o su auksiniu (gold filled) labai puikiu lenciugėliu už $4.95. Kiti parduoda tokius lenciugėlius po keliolika kartų daugiaus kaip mes.

Kas prisiųs pinigus per pačtą, laikrodėlis tuojaus bus išsiųstas per pačtą mūsų kaštu, bet jeigu kas nori užsimokėti už tavorą ant expreso, tada siųsime per expresą ir pirkėjas užsimokės visus prisiuntimo kaštus.

Per mūsų draugystę galima gauti visokius tavorus pigiau kaip kitur. Mes turime savo spaustuvę ant 942 Lombard St., Philadelphia, Pa., atliekame visokius drukoriškus darbus ir įsileidziame didelius kataliogus nuo visokių tavorų visokiose kalbose. Ant pareikalavimo prisiųsime mūsų kataliogus dovanai. Prašome prisiųsti savo ir draugų adresus.

Mes nesiulome ir negarsiname jokių tavorų uždyką, apart mūsų kataliogo, bet parduodame gerus tavorus pigiaus kaip kiti. Tie, kurie garsinasi ir prižada duoti ką nors už dyką, visi yra prigavikai ir nuo jų reikia saugotiesi, nes už dyką tavorus duodant niekas prekystės negali varyti.

Mūsų yra tikra lietuviška ko-operatyviška draugystė ir kiekvienas gali prie mūsų draugystės prisirašyti. Akcijos yra po vieną dolerį ir atneš ne mažiau kaip aštuonis procentus kas metą. Prigulinti prie mūsų draugystės gali tavorus pirkti 10 procentų pigiaus kaip kiti. Užkviečiame visus tautiečius prie mūsų pirkliškos draugystės prisirašyti nors su vienu doleriu. Pinigus siųskite per Money Order iš pačto arba registravotoje gromatoje.

ATLAS TRADING ASSOCIATION, Dept. 4, P.O.Box 722
416-418-420 S. Broad St. ir 942 Lombard St.
PHILADELPHIA, PA., U. S. A.

Norintiems vesti arba laimingai gyventi jau apsivedusiems, patariama nusipirkti tik ką išėjusią gražią knygelę:

Kaip apsivesti ir laimingai gyventi?

parašytą K. Stkls. Čia yra sulasinėta daugelis ilgesnių ir trumpesnių straipsnelių, minčių, aforizmų ir juokelių, vis apie ženybinį gyvenimą, kuris iš 1000 lietuvių 999-nius gyvai interesuoja. Kaina visai nebrangi — tik 15 centų. O laikas ją skaityti pats-tas: gavėnia praėjo, kita dar toli.

Pavieniai pirkėjai ir agentai kreipkitės šiuomi adresu:

J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Naujausiai ištirti vaistai.

Plaukų sulaikymui ir atauginimui, nuo papuczkų, spuogų, niežulio, egzemos, keleto pavidalų gyduolės ir gydymo budai. Geriausia gyduolė nuo prakaitavimo ir smirdėjimo kojų, atleidimui palsusių kojų, ką Vokietijos armijoje kareiviai vartoja pagal formulą. Prof. Brundzos Gyduolės yra gvarantuotos Vaistų ir Maisto tiesų chemijos biure Washingtone, per patį sziu vaistu iszradėją su pagerinimu ir dadėjimu substancijų visiszkai neužkenkianczių sveikatai ir systemai; jokio negali buti pavojaus, tas užtvirtinta mūsų prisiega ir szios szalies įstatymais. Taipgi iszsiųsime placzias informacijas, kaip sustabdyt slinkimą plaukų ir atauginti ant iszplikusios galvos, kaip iszsigydyti ir isznaikinti pleiskanas, papuczkus, dedervines, niežulį, egzemą ir kitas odos-skuros ligas, ant kurių mes esame specijalistais su savo gyduolėmis. Bus iszsiųsta jums iszaiszkinimai ir darodymai, kaip szimtai tukstancziu iszsigydė. Apraszyk istoriją savo ligos, o gausi visokias rodas dykai. Beto szios informacijos ir taip kiekvienam reikalingos, todėl linkėtina, kad jos rastųsi kožname name, apsaugotų žmones nuo apgavikų ir suczėdytų szimtus dolerių.

Mūsų biuras su krautuve atdaras nuo 10 ryto iki 8 vakare kožną dieną. Visomis szventomis dienomis uždaryta. Ateikite ar raszykite umai įdėdami dvicentinę stampą ant iszsiuntimo visokių rodų.

Prof. J. M. Brundza & Co.
990 Broadway, B'klyn, New York.

NAUJAS KATALOGAS

kokio nebuvo lietuviškoj kalboj, bus kožnam prisiųstas ant pareikalavimo kuris prisiųs 10 c. markėms. Tame kataloge telpa aprašymai, apie Elektriškų Krutančių paveikslų mašinas, magiškas lempas, štukas, visokių gatunkų knygas ir tt. Kas nusipirks naują juokingų dainų knygelę "Dainų Vainikėlis" kurios prekė 25 cent. tam prisiųsime katalogą dykai. Reikalaujame gerų agentų pardavinėjimui mus tavorų po miestus ir miestelius. Adresuokite:

GEO. A. PUPAUSKY & Co.,
1112 S. LEAVITT ST. CHICAGO, ILL.

ARGO
Gloss Starch

Palaidas KRAKMOLAS, stovint krutuvėse po lentynų, sutraukia dulkes ir nešvarumus, todėl jųsų skalbiniai esti pilkai-balti arba geltoni.

ARGO yra geriausias krakmolas skalbiniams. Galima vartot šaltą ir karštą. Nusipirk gryno ARGO. **Prekė 5c.**

TOLIAUSIA NUEISI.

SU DIEVU IR TEISYBE

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių GALVOS skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRENŲ SOPĖS, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO IR DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokįtus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų grynų ir gydančių vaistų —pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolų", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavyščių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių lidų, kokios tiktai randasi ant svieto teip del senų žmonių, kaip del kugikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai—Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tavę!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį

Delto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi.

Adrisuok:

Albertas G. Groblewskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Nauji Tautiški Paveikslai

Naujai atspausdinti, labai gražus.

1. Didis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas.
2. Didis Lietuvos Kunigaikštis Keistutis.
3. Didis Lietuvos Kunigaikštis Algirdas.
4. Didis Lietuvos Kunigaikštis Gedeminas.

Paveikslų miera 22x28 colių.
Prekė 35c. kožnas.

Paveikslas revoliucijos Lietuvoje, didumas 22x28. Prekė $1.00.

Pinigus prisiųsdamas adresuok:

J. J. PAUKSZTIS & CO.
224 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA
AGENTURA
PARDUODA ŠIFKORTES ir SIUNČIA PINIGUS.

Ofisas
120-124 Grand Street,
BROOKLYN, N. Y.

Ofisas
224 E. Main Street.
PLYMOUTH, PA.

PINIGU SIUNTIMAS.

Siunčia pinigus į visas svieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Norinti siųsti pinigus į krajų savo giminems arba pažįstamiems — siųsk juos per musų offisą, o greičiausiai ir saugiausiai nueis, ir ne vien vietiniai, bet ir iš kitų kraštų per čia pinigus siunčia, todėl kad per čia siunčiami pinigai greičiausia nueina.

ŠIFKORTES.

Čia galima gaut šifkortes ant visų geriausių linijų ir greičiausių laivų į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia ir tikietus ant geležinkelių galima gauti iš New Yorko į pietines ir yakarines valstijas.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaipo tai: šifkortes ir pinigų pasiuntimą.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ KNYGŲ.

Čia galima gauti visokias lietuviškas knygas, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip-pat ir maldų knygas.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

J. J. Paukształis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. — **224 E. Main Street, Plymouth, Pa.**

BROLIAI, PAS SAVO!

Tikras Lietuviškas
Dziegormeisteris ir Auksorius

duodu žinoti, jog uždėjau krautuvę visokių tavorų, kaip tai: žiedų šliubinių, susižiedavimo ir išsodintų visokiais akmenais ir deimantais. Visokių broškų, spilkų kaip vyrams teip ir merginoms. Lenciugėlių auksinių ir paauksuotų ant 10 metų. Užlaikau muzikališkus instrumentus, armonikus, skripkas, muzikališkus boxus, klernatus ir teip toliaus. Prilaikau visokius akuliorius dėl visokių akių, kaipo akulistas praktikavojęs ant to.

Esu išsipraktikavojęs per 27 metus ant taisymo dziegorėlių, dziegorių, broškų, spilkų ir tt.

Joseph Mitko,
254 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone: 1568 Greenpoint.

„VIENYBES LIETUVNIKŲ".
AGENTAI.

W. Sarpalius. Alden, Pa.

Baltimore, Md.
J. Luis, 521 W. Baltimore st.
P. Glaveckas 635 W.Lombard st.
Lit. National Library, 646 W. Lombard st.

Brooklyn, N. Y.
E. Fromas, 73 Grand St.
T. Jarmala, 217 Berry St.

Cambridgeport, Mass.
S. Gritz, 541 Main St
P. Bartkevičius, 719 Main st.

Chicago, Ill.
Jos. Valmeris 168 W. 18 th st.
P. M. Kaitis, 221 Wabansia Ave
M. M. Juška, 1289 W 22 st.

Elisabeth, N. J.
Dom. Boczkus, 211 1-st St.

E. St. Louis, Ill.
K.J.Baranauskas 452 Collinsville ave

Easton, Pa.
Feliksas Raulynaitis, Box 196

Kenosha, Wis.
M. K. Petrauskas, 918 Gunie st.

Montello, Mass.
B. P. Miškinis, Box 124

Newark, N. J.
V. Ambrazevyčia, 178 Ferry st.

New Britain, Conn.
M. J. Czeponis, 21 Pleasant St
J. Mažeika, 28 Connerton st.

New York.
J. M. Danielius, 451 W. 19-st

Naugatuck, Conn.
A. Levandauckas.

Pittsburg, Pa.
J. G. Miliauckas,
% Union Saving Bank.

Scranton, Pa.
J. Petrikis, 1514 Ross Ave

So. Boston, Mass.
N. Gendrolis, 224 Athens St

Turners Falls, Mass.
K. P. Szimkonis box 671

Waterbury, Conn.
J. Zementauckas, 39 W. Porter St.

Worcester, Mass.
Chas. Žemaitis, 45 Ward st.

KELIAUJANTI AGENTAI
J. Stasiulevičius
V. K. Račkauckas.

Antanas Staszauckas.

Laikaupnikioje vietoje Saliuną, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepenčius Cigarus. Lietuviai nepamirskite atsilankyti pas savo vientautį

No 2Cor.Nesbitt ir B
EAST PLYMOUTH PA.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

Naujas Telephonas No. 52

Dr. F. J. Krajewski,

42 So. Washington Street,
WILKES--BARRE, Pa.
Pirmas Lenkiškas Daktaras.
VALANDOS:
nuo 9 iki 12 ryte, —1–4 po piet ir nuo 7 iki 9 vakare.

AUG. PIKUTIS
LAIKAU HOTELI

Šaltas alus, skani degtinė, visoki vynai ir Havanos cigarai.

Lietuviai atsilankykit pas savo tautietį

Aug. Pikutis,
52 E. Main St. Plymouth, Pa.

SKAITYK O ŽINOSI VISKA.

Jagu neturi mano kataliogą rašyk šendien o apturėsi gereusių armonikų, skripkų klernetų, trubų, koncertinų ir daugybę kitokių mozikališkų instrumentų. Čisto aukso 14 K. Šliubinių žiedų, dziegorių, lenciugų, spilkų, kolcikų, kompasų auksinių ir paauksuotų, gerų britvų, visokio skiriaus drukavojimo masynukių, albumų portretam, revolverių, šaudyklių, guminiu literių, adresam pečečių, istorišku ir maldaknygų kokiu tik randasi lietuviškoi kalboi, gražių popierų del rašimo gromatų su puikeuslais apskaitymais ir dainoms su drukuotais oplink konvertais tuzinas už 25c 5 tuzinai už $1,00, 1000 už $6,00. Lietuviška biblija arba šventas raštas seno ir naujo testamento lietuviškom literom puslap. 1127 dručei abdaryta, prekė su prisiuntimu $3,00. Elektrikinis žiedas no reumatizmo, sudrutinimo kuno, atgaivinimo kraujo, sutaisimo nervu ir daugybę kito kių ligų. Tukstančiai žmonių dėkavoja už išgydyma, 14 K. paauksuotas ant 20 metų prekė $3,00. prasto $1,00. Prisiųskite savo tikrą adresą ir už 5c. markę o apturėsi sio meto katalogą dykai su 450 paveikslais ir 1000 naudingu daiktų.

Štornikam, agentam ir pedlioriam parduodu visokius tavorus labai pigiai. Reikalaudami viska pas tikra lietuvi gausite, teisingus tavorus.

Adresuokite: K. WILKEWICH, 112 Grand St, Brooklyn, N. Y.

PROVU KANCELIARIJA,

MES APDIRBAM PROVAS IŠ VISU AMERIKOS DALIU.

Didžiausios provos yra tų mūsų prietelių, kuriuos patiko nelaimė ir jie trotijo kojas, rankas, akis arba kaip kitaip tapo labai pažeisti dirbant pabrikuose, kasyklose (mainose) arba keliaujant ant geležinkelių. Tokiuose atsitikimuose kogreičiausia duokite žinią mums, nes mes užsiimam tokiomis provomis ir už žmonių sužeidimus (koliestvas) jiems atprovojam nuo vieno šimto iki penkiolikos tukstančių dolerių. Jeigu kurie esate sužeistais du metu atgal, ir už tai mes jums atjieškome už sužeidimus. Dėl reikalų mūsų ofisas yra atidarytas nuo pirmos (1) val. po pietų iki keturių (4) po pietų. Rodą kiekvienam duodam dykai. Jeigu kurie negalite pribut paskirtomis, minėtomis valandomis, tai prašom parašyti, kurią valandą jųs mislijat pributi, o mes jųs palauksime ofise, dieną ar vakare.

Kitokių provų neapsiimam, kaip tik sužeidimų (koliestvų) provas. Atėję į mūsų ofisą klauskite po vardu **John W. Saukaitis,** su kuriuo galėsite susikalbėti Lietuviškai, Lenkiškai etc. Per laiškus duodam atsakymą visokiuose provų reikaluose.

TELEPHONE 8357 CORTLANDT. Adresas:
NEW YORK LAW COMPANY,
87 Nassau st., Room 611, New York City.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių. kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen,
General Passenger Agent,
90 West Street, N. Y.

TEMYKITE!

Uždejau Krautuvę Apsiavimu (Shoe Store) Visokiam pasirinkime ir prekės. Atsilankykite ir persiliudykite apie daugumą ir geruuą tavorų.

L. Buczinskas,
213 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Old Phone 293-R. New P-ne 1500-R.
Lietuviškas Graborius,
Fr. Kavaliauskas,
Karietos Laidotuvėms, Veselioms ir Krikštynkms.
57 Cor. Hazle & Stanton st., Wilkes-Barre, Pa.

PIRMAS LIETUVIŠKAS
Fotografistas ir Maliorius
VISOKIŲ ABROZŲ.

—Darbą— atlieku puikiai už prieinamą prekę.

Kogeriausia darau naujas skripkas ir taisau.

G. BENSON,
328 Bedford ave. BROOKLYN, N. Y.
(tarpe So. 2-nd ir 3-rd st., du blokai nuo Grand st.)
Galerija atidara nuo 8 ryte iki 6 val. vakare.
Utarninkais ir Subatomis iki 9 val. vakare.

Naujas Tel. 1005. Senas Tel. 578M
Dr. Albertas Kauffman
Gydytojas iš seno krajaus.
Specijalistas nuo visokių ligų.
Gydo net labiausiai užsisenėjusias vyrų, moterų ir kudikių ligas.
Galima snsišneketi lietuviškai, lenkiškai, rusiškai, vokiškai ir slaviškai.
VALANDOS PRIĖMIMO.
nuo 8 iki 10 iš ryto, no 2 iki 4 po piet nuo 7 iki 9 vakare.
No. 51 N. Washington street
Wilkes-Barre, Pa.

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

Prekė $10 už baksą. Freitas apmokamas
H. B. ROSENSON,
317-319 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1108 Williamsburgh

New Phone 4023-2. Lock Box 48.
CHAS. ADAMS.
Laikau agenturą, parduodu šifkortes ant geriausių linijų ir greičiausių laivų ir siunčiu pinigus į visas vieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Prieg tam laikau HOTELĮ.
Chas. Adams,
George ave & Ash st., Parsons, Pa.

Jonas S. Lopatto,
Atorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.
Offisas rumuose 47-48-49 Bennett Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE PA.
Teleponas naujas Offiso 37
„ „ Residencijos 1284-R.

Lietuviszkas Ziegormeistras.
Sziuomi užsiimu jau 18 metų.

Pranešu visiems lietuviams, kad uždėjau didelą krautuvę visokių dziegorėlių ir žiedų: kaipo tai, laikrodžių sieninių, kišeninių čysto aukso vyriškų ir moteriškų su graziom kvietkoms ir t. t. Visokių žiedų šlubinių ir šeip nešiet vaikinams ir merginoms dideliam pasirinkime ir už prieinamą prekę. VISOKIŲ MUZIKOS ĮRANKIŲ.
Vargonų, armonikų, strunų, kiernetų, britvų, drunkmatų, mašinų ir parasonų. Teipogi dziegorėlius pataisau.
M. MINKUS,
Kampas Hancock ir 236 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.

P. V. ROVNIANEK & CO.
Seniausias Lenkiškai-Slaviškas
BANKINIS NAMAS

Uždėtas prieš 21 metus.

KANCELIARIJOS: 25 Ave. A., New York, N. Y.
612-614 Grant st., Pittsburg, Pa.
305 North Water st., Connelsville, Pa.

TAUTIEČIAI!

Jeigu norite siųsti pinigus į seną krajų, arba reikalinga kokia roda ar pagelba —

Paminkite, kad P. V. ROVNIANEK & CO. seniausias bankierius visoj Amerikoje, žinomas, kad teisingai, pigiai ir greitai siunčiam pinigus. Parduodam laivakortes ant visų linijų, kaip tai: Bremen, Hamburg, Rotterdam, Antverp, Anglija, Fium, Libau ir t.t. Paimam visokias reikaluose turto ir kareivijos provas. Priimam ant padėjimo pinigus ir už metus mokam procentą.

Su bent kokiu reikalu kreipkitės ypatiškai ar per laišką:

P. V. Rovnianek & Co.,
25 Ave. A., NEW YORK, N. Y.

Max Kobre
Litewski i Polski **BANK**
40 Canal Str.,—142 Division Str., New York
Filija 81 Grand st. Brooklyn, N. Y

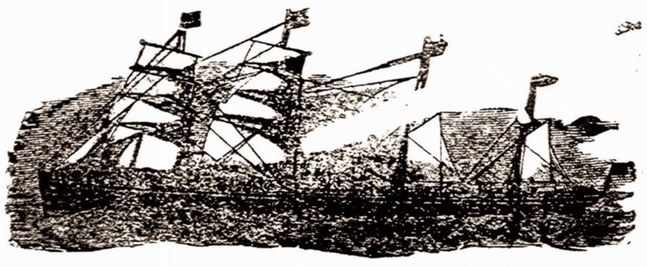

Prieteliai! duodu jums žinią, kad mes parduodam Sifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant lini- North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburg, Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siunčiame pinigus, kurius jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite sušnekėti lietuviškai ir lenkiškai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdame tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam po 3¾ procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir viršans, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 menesius. Padėti ir išimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Daktaras Tiesu, Julian Czupka.
Adwokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main st., Wilkes-Barre Pa., kasdien.
138 S. Washington Ave. Scranton, Pa.
Panedėliais ir Ketv. nuo 6 iki 7 vak.
Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton ir teipgi pas skvairas, pa liudyjimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

New Phone 1284 — R.
PUIKUS HOTELIS!
KAZ. MILIŠAUSKO.
Geriausia užeiga lietuviams.
Salė Mitingams ir Susirinkimams.
Priek tam laikau kriaučyste. Steliuotus siutus dirbu pagal naujausią madą, už prieinamą prekę.
Reikale nepamirškite savo lietuvį.
243 E. Market st., Wilkes-Barre, Pa.
Hotelis žemai, o kriaučystė viršuj.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
JonaKulboka
Skanus Alus, Gaedi Arielka, Visoki Vynai,
Kvepianti Cigarai.
74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

Lietuviškas Dziegorniokas
Sziuomi užsiimu jau 20 metų.

Užlaikau visokios rusies laikrodžius, sieninius, pastatomų ir kišeninius vyriskus moteriskus, aukeinius ir sidadrainus retėžėlius, visokius žiedus, spilkas, auskarius ir branzalietus teipgi vinčiavonei žiedus, sude du literas, dieną, mėnesį metu su vardais dykai. Teipogi taisau sinos visus paminėtus ir a paminėtus daigtus. Gausite už pigią prekę suateakančę rasyte.
Norinti užsiorderiuot laikrodėlį auksinį ar sidabrinį, ar paauksuotą, tegul prisiunčia savo tikra adresą ir 50 ct., o mes prisiusim ant Expreso ir peržiurėjas gali užsimokėt pinigus ir pasiimt.
VINCAS URMANAVICZIA,
49 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŲ ŽINOMAS **DAKTARAS.**
Daktaras draugysčių: Šv. Jurgio, D. L. K. Gedimino, Šv. Petro ir Povilo
OFISO VALANDOS: 8—10 A. M. 1—2 A. M. 6—8 A. M.
TELEPHONE: 1950 GREENPOINT.—
DR. H. MENDLOWITZ
271 Berry st., Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKA KARČIAMA
A. ADŽGAUCKO,
palei lietuvišką bažnyčią,
Plymouth, Penn'a.
Skanus alus, putikiausia arielka, visokis vynas, porteris, elius ir kvepianti cigarai.
Atsilankykit pas seną biznierių ir visiems pažįstamą A. Adžgaucką.

PLYMOUTH NATIONAL BANK,
East Main st., Plymouth, Pa.
KAPITOLAS.....100.000
PERVIRŠIS.....20.000
Tris procento mokame ant padėtų pinigų. Bus išmokėta ant kiekviena pareikalavimo. Geriusia užtikrinta urėdiška banka.
John R. Powell, Prezidentas.
John J. Moore, Vice-Prezident.
R. J. Faust, Jr. Kasierius.

Daktaras gyvuliu (Veterinaras).
Užsiimu gydymu visokių ligas, arklių, kurie turi užsisenėjusias visokias ligas arba dusulį. Abelnai gydau visokius gyvulius nuo visokių ligų.
Franas Žiurinskas
224 E. Main st., Plymouth, Pa.

NEAPSIGAUK PATS SAVE.
Vyrai ir moteris, kurie apsigaudinėją patys, yra didžiausį savo priešai. Dievas davė Tau sveikatą, tą didžiausią turtą, idant ją sergėtumei ir atsakančiai naudotumeis. Didelės upės susilieją iš mažų upėlių. Didelįs medis išaugą iš mažų atžalų teipgi ir sunkios naikinančios žmogų — ligos ir išsipletoją iš menkų apsireiškimų nesveikumų; todėl jei pajutęs tuojaus nesigydysi o sakydams lauksi rytojaus, tada apsigaudinėsi patsai savę.

Dr. E. C. COLLINS, uždėtojas Collins N. Y. Medical Instituto.

Neapsigauk patsai save belaukiant rytojaus; ateik ar rašyk dar šiandien lietuviškai, pas gerai žinomus pasauleje Profesorius, kurie tuojaus užsims Tavo sveikatą, suteikiant vaistus ir pagelba, teip kaip ir tiems tukstančiams išgydytų, ką jau kitį daktarai buvo atsisakę, nustojant vilties. Neapsigaudinėk pats save, ilgiau. Neatidėliok, kad iš menkų nesveikumų, pasidarytų didelė liga. Bet jei esi jau apsileidęs ir liga yra pavojinga, nenustok vilties, nors kiti daktarai neišgydė. Musų garsus Profesoriai yra atsižymėją Medicinos mokslę ir žino, ką ir kada reikia daryti išgydymni, kada kiti nesujegė pagelbėti. Atsilankyk ar parašyk: **The COLLINS N.Y. MEDICAL INSTITUTE**
140 West 34th Street, New York, N. Y.
Dr. J. J. McGlade, Dr. J. F. Coyle, Medical Direktoriai.
Kasdien nuo 10 iš ryto ik 5 po p. Švent. nuo 10 ik 1 Vak. Ut. ir Pet. 7-8
Prisiusk 10c. markėms, apturėsi garsiają knygą, Dr. E. C. Collins, "Vadovas in Sveikatą", parašytą lietuviškai.

RUPTURA
Mano, Mano Budas – Iszgyditas ant visados be operacijos

Aš noriu susisneketi su kožna žmogu kuris tur rupturą. Aš noriu issiškinti jem mano buda gydimo. As turejau darba su ruptura ir gydinau ja per dvidešimtis metu, ir turiu išgydes pilnai tukstančius žmoniu kurie turejo rupturą. Toks milziniškas patirjmas padare mane pirmu Rupturos Specijalistu o ne ten kokiu praktikantu.

Atsimink Aš esu išradeju greito ir be skaudejimo budo gydimo Rupturos, ir mano dideli praktika ir jos geras vaisas padare daug pasekeju. Jaigu inpulsi in ju rąkas, vaisas nebus atsakantis.

Chroniškos kraujo ir nervu ligos gydamos.

Dr Alexander O'Malley, Didžiausias Rupturos Specijalistas.

PRISIPILDYMO LIGA.
Mano sistemas gydimo prisipildimo ir rektališkos ligos užtikrina jum greita ir visotini išgydimą. Aš ne naudoju peilį ar kokią kitą barbarišką budą prie Rektališku llgu.

LIGOS VYRU
Aš noriu kad kožnas žmogus turedamas Užsiveržimą, Nečysą Kraują, Slobnumą, Mažą Energiją, Kraujo ir Inkstų ar koki kitą ligą parašytu ar pašneketu su manim. **RAŠYK** jaigu negali ateiti. Visa korespondencija bus užlaikyta slaptybėje ir atsakymai siunsti čystam konverte. Rašyk ir siunsk 2c, stampą ant knygutes apie Rupturą, Visokias Prisipildimais ir Rektališkas Ligas, o mes siunsim ją dykai ant vale kokio adreso.
Dr O'Malley Medikaliszkas Ofisas:
158 So. Washingtsn St., Wilkes-Barre, Pa.,
kur lieiuviškai susikalbama ir susirašoma.

Telephonas 8 S.
P. V Obiecunas & Co
Cor. 12-th and Carson st., S. S. Pittsburg, Pa.

Parduodu laivakortes ant visokių linijų ir siunčiu pinigus į visas dalis svieto. Daviernastis [pavedimus rastų] atlikimui reikalų su Maskolijos valdžia. Ismainau visokius pinigus ant amerikoniskų ir t. t. Darau apsergėjimus nuo ugnies [Fire Insurance] ant visokių daiktų. Jeigu kur atkeliavasį užlaikytų kastlegarnėje, tegu sankiasi prie manęs, o as jį išliuosuosiu.
Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o busite užganėdinti.

Skaitykit ir temykit!
Vienas žodis protingam geriaus kaip dešimts žodžiu neprotingam. Laikykitės seno aptiekoriaus, senei žinomo visiems po šiokiu adresų:
H. A. Medoff,
151 Metropolitan Avenue, BROOKLYN, N. Y.
Vienas senas prietelius geriaus už du naujų.
Pas mane visada galite gauti EUROPIŠKAS IR AMERIKONIŠKAS GYDUOLES už pigiause prėkę.

JOS. ANDRIUSZIS
Sinclair House,
Didžiausias ir puikiausias saliunas, geriausia užeiga lietuviams
85 N. Main St.
PITTSTON, PA.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.
Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.
Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

ATYDA!
ne ukesams Suvienytu Valstiju.

Norintis pastot SUVIENYTŲ VALSTIJŲ UKĖSU, nusipirk knygelę:
„Ukėsystės Popieros".
Knygelėje telpa:
1. Dėlko ateiviams reikalingos ukėsystės popieros.
2. Ką reikia daryti norint pastoti Suv. Val. Ukėsu.
3. Kur ir kada galima paduoti deklaraciją.
4. Ką turi žinot pakol gausi ukėsystės popieras.
5. Klausimai su atsakymais Lietuviškai ir Angliškai.

Ir daugelis kitų naudingų patarimų. Knygelė kožnam lietuviui yra reikalinga. **Kaina 25 centai.**
Pinigus ir laiškus siųsk:
Joseph Bendrick,
Pottsville, Penna.

HOTELIS
VIN. DAJNIO
12 W. Main st. Plymouth, Pa.
Užlaiko visokios arielkos, vyno, skanaus alučio, porterio ir kvepenti cigarai. Salė dėl draugysčių ir šeip susirinkimų.
Reikale kreipkitės pas savo tautietį VINCĄ DAJNĮ.

SAVO LOCNOJ DIRBTUVEJE
dirbu visokius vezimus
KAS TIK KOKIO REIKALAUJA.
Visaip numalevoju visokiomis literomis.
Jeigu kas netikit, tai galit apsisteliuoti, tai pamatysit mano darbą.
Mano dirbtuvė netoli šių miestu: iš New Yorko atvažiuot kaštuoja 13 cen. elektrišku keliu, Patersono 10, Newarko 15, Passaic 5, Hobokeno 10, Jersey City 15 cen.....
Joseph J. Kolita
330 Paterson av., East Ruttheford, N.J.

MOKINKIMĖS PATYS
Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) $1.00.
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15 c.
Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo..... 10 c.
Aritmetika mokinimuisi rokundų su paveikslais (apdaryta).....35 c.
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu
P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko
Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą